

ESIMESE ASTME KOHTU OTSUS
(kolmas koda laiendatud koosseisus)
27. veebruar 1997*

Riigiabi – Avalik-õiguslik ettevõtja – EÜ asutamislepingu artikli 92 ja artikli 90 lõike 2 kohaldamine nende koosmõjus – Avalik-õiguslikule ettevõtjale usaldatud eriülesande täitmisest tulenevad lisakulud – Konkurentsile avatud tegevus

Kohtuasjas T-106/95,

Fédération française des sociétés d'assurances (FFSA), Prantsuse õiguse alusel asutatud ja Pariisis asuv ühendus,

Union des sociétés étrangères d'assurances (USEA), Prantsuse õiguse alusel asutatud ja Pariisis asuv ühendus,

Groupe des assurances mutuelles agricoles (Groupama), Prantsuse õiguse alusel asutatud ja Noisy-le-Grandis (Prantsusmaa) asuv ühendus,

Fédération nationale des syndicats d'agents généraux d'assurances (FNSAGA), Prantsuse õiguse alusel asutatud ja Pariisis asuv ühendus,

Fédération française des courtiers d'assurances et de réassurances (FCA), Prantsuse õiguse alusel asutatud ja Pariisis asuv ühendus,

Bureau international des producteurs d'assurances et de réassurances (BIPAR), Prantsuse õiguse alusel asutatud ja Pariisis asuv ühendus,

mida esindasid advokaat Dominique Voillemot ja advokaat Marie-Pia Hutin, Pariis, kohtudokumentide kättetoimetamise aadress Luxembourgis, advokaat Jacques Loeschi büroo, 11 rue Goethe,

hagejad,

versus

Euroopa Ühenduste Komisjon, mida esindas õigusnõunik Gérard Rozet, kohtudokumentide kättetoimetamise aadress Luxembourgis, c/o õigustalituse ametnik Carlos Gómez de la Cruz, Centre Wagner, Kirchberg,

kostja,

keda toetasid

Prantsuse Vabariik, mida esindasid välisministeeriumi õigusosakonna talituse juhataja Catherine de Salins ja sama osakonna asjur Jean-Marc Belorgey, kohtudokumentide kättetoimetamise aadress Luxembourgis, Prantsusmaa suursaatkond, 9 boulevard du Prince Henri,

* Kohtumenetluse keel: prantsuse.

ja

La Poste, Prantsuse õiguse alusel asutatud avalik-õiguslik juriidiline isik, asukoht Boulogne-Billancourt (Prantsusmaa), mida esindas advokaat Hervé Lehman, Pariis, kohtudokumentide kätetoimetamise aadress Luxembourgis, advokaat Aloyse May büroo, 31 Grand-rue,

menetlusse astujad,

mille esemeks on taotlus tühistada 7. oktoobri 1995. aasta Euroopa Ühenduste Teatajas (EÜT C 262, lk 11) avaldatud komisjoni 8. veebruari 1995. aasta otsus, millest teavitati hagejaid sama aasta 21. veebruari kirjaga ja mis puudutab EÜ asutamislepingu artikli 93 kohaldamise menetlust (riigiabi nr NN 135/92, La Poste française'i konkurentsile avatud tegevus),

EUROOPA ÜHENDUSTE ESIMESE ASTME KOHUS
(kolmas koda laiendatud koosseisus)

koosseisus: koja esimees B. Vesterdorf, kohtunikud C. P. Briët, P. Lindh, A. Potocki ja J. D. Cooke,

kohtusekretär: ametnik J. Palacio González,

arvestades kirjalikus menetluses ja 8. oktoobri 1996. aasta suulises menetluses esitatut,

on teinud järgmise

otsuse

Vaidluse aluseks olevad asjaolud

- 1 11. aprillil 1990. aastal esitas Prantsuse valitsus rahvusassambleele seaduseelnõu posti- ja telekommunikatsiooniteenuste reformi põhimõtete ja põhiliste tingimuste kohta.
- 2 4. mail 1990. aastal esitasid kolm käesoleva kohtuasja hagejat, Fédération française des sociétés d'assurances (FFSA) koos Union des sociétés étrangères d'assurances'i (USEA) ja Groupe des assurances mutuelles agricoles'iga (Groupama), kes on kõik kindlustusseltse esindavad ühendused, komisjonile selle seaduseelnõu peale kaebuse, sest see võib kindlustussektoris konkurentsi moonutada, olles vastuolus EÜ asutamislepingu (edaspidi „asutamisleping”) artiklitega 85, 86 ja 92.
- 3 Oma kaebuses väitsid kaebuse esitajad peamiselt seda, et Prantsuse riik kavatses asutamislepingu artikli 92 vastaselt La Poste'ile maksusoodustustena riigiabi anda. Hagejate väitel antaks seda õigusvastast riigiabi järgmiste soodustustena: erandlik maksukord, mille kohaselt La Poste'ile kehtisid kuni 1. jaanuarini 1994 üksnes need maksud ja lõivud, mille riik oli La Poste'ile ülesandeks antud tegevuse tõttu seaduse avaldamise kuupäevaks kehtestanud; see, et alates 1. jaanuarist 1994 kehtestati talle palgafondimaksu määraks 4,25% kindlustusseltsidele kehtiva keskmise, umbes 10% määra asemel; 85% mahaarvamine kohalike maksude maksubaasi summast; ning paranduskoeffitsiendi kasutamine kohaliku omavalitsuse maksude määra puhul. Lisaks

väitsid kaebuse esitajad, et asutamislepingu artiklit 92 rikuti ka sellega, et La Poste'i käsutuses olnud kinnis- ja vallasvara anti talle tasuta üle, et kindlustusteenused vabastati postimaksust, ning muu otsese ja kaudse abiga, mida saab lugeda „varjatud” abiks.

- 4 2. juulil 1990. aastal võeti vastu seadus nr 90-568 avaliku posti- ja telekommunikatsiooniteenuse korraldamise kohta, mis avaldati 8. juulil 1990. aastal Prantsuse Vabariigi ametlikus väljaandes (*Journal officiel de la République française*, edaspidi „*JORF*”) (edaspidi „1990. aasta seadus”). Selle seaduse artikli 1 kohaselt kujundatakse La Poste 1. jaanuarist 1991 avalik-õiguslikuks juriidiliseks isikuks, mis kuulub posti- ja telekommunikatsiooniministri järelevalve alla.
- 5 Selle seaduse artikli 2 kohaselt hõlmavad La Poste'i ülesanded võimalust pakkuda „maksevahendite ja raha ülekandmise vahendite, investeringute ja säästude, varahalduse, eluasemelaenude ja kõigi kindlustustoodetega seotud teenuseid”. Artiklis 7 on sätestatud, et La Poste'il „on õigus tegeleda Prantsusmaal ja välisriikides kõigega, mis on otseselt või kaudselt tema põhitegevusalaga seotud. Sel eesmärgil ja oma ülesannete kirjelduses ette nähtud tingimustel võib [ta] rajada tütarettevõtjaid ja omandada osalusi äriühingutes, ühendustes või asutustes, mille tegevusala on sellega seotud või täiendab seda”. Viimaks on seaduse artiklis 21 sätestatud, et „La Poste'i [kohalike maksude] maksubaasi kogusummast arvatakse maha 85%, sest ta on kohustatud teenindama kogu riigi territooriumi ja osalema asulaplaneerimises”.
- 6 Pärast kaebuse esitamist toimus kaebuse esitajate ja komisjoni vahel kirjavahetus. 2. augusti 1990. aasta kirjaga teatas komisjon kaebuse esitajatele, et tema arvates tuleb kindlustustegevust reguleerida samade tingimuste kohaselt, mis kehtivad erakindlustusseltsidele, ning avalik-õigusliku ettevõtja staatus, vastandatuna eraettevõtja staatusele, ei saa mõjutada otsese ega kaudse riigiabi saamise õigust.
- 7 12. detsembril 1990. aastal esitasid Bureau international des producteurs d'assurances et de réassurances (BIPAR), Fédération nationale des syndicats d'agents généraux d'assurances (FNSAGA) ja Fédération française des courtiers d'assurances et de réassurances (FCA) komisjonile kaebuse riigiabi peale, mida 1990. aasta seadus nende väitel La Poste'ile võimaldab.
- 8 18. veebruari 1992. aasta kirjas teatas komisjon kaebuse esitajatele, et nõudis Prantsuse võimudelt 1990. aasta seaduse teatavat kohandamist, et tagada selle kooskõla ühenduse õigusega.
- 9 23. septembril 1992. aastal toimus komisjoni ja kaebuse esitajate kohtumine. 5. oktoobri 1992. aasta kirjas tegid kaebuse esitajad BIPAR, FNSAGA ja FCA märkusi La Poste'ile antud maksusoodustuste kohta. 3. novembri 1992. aasta kirjaga tegid kaebuse esitajad FFSA, Groupama ja USEA omalt poolt lisamärkusi ning võtsid muu hulgas tagasi oma etteheited La Poste'i ajutise vabastamise kohta ettevõtte tulumaksust ja riigi kinnis- ja vallasvara La Poste'ile tasuta üleandmise kohta.
- 10 29. märtsil 1994. aastal teatas komisjon kaebuse esitajatele, et Prantsuse võimud teatasid talle palgafondimaksu määra vähendamise kohta, mis oli üks 1990. aasta seaduse suhtes esitatud etteheidetest, et vastavalt 31. detsembril 1993. aastal *JORF*is avaldatud 30. detsembri 1993. aasta seadusele nr 93-1352 hakkas La Poste'ile 1. septembrist 1994 kehtima üldine maksumäär.

- 11 7. juuni 1994. aasta kirjaga täpsustasid kaebuse esitajad FFSA, Groupama ja USEA oma kaebuse ulatust. Muu hulgas võtsid nad tagasi palgafondimaksu vähendatud määra puudutava etteheite, arvestades asjaolu, et 1994. aasta finantside seaduse artikliga 42 kaotati alates 1. septembrist 1994 maksusoodustus, mida La Poste'ile selle maksu puhul oli tehtud. Kaebuse esitajad jäid teiste varem esitatud etteheidete juurde, sh avaliku teenuse osutamiseks moodustatud toimikute äritegevuses kasutamise tingimuste kohta.
- 12 Kaebuse esitajad FFSA, Groupama ja USEA nõudsid 26. detsembri 1994. aasta kirjaga asutamislepingu artikli 175 alusel, et komisjon „võtaks lõpliku seisukoha selles, millised meetmed võtab ta [nende] kaebuse alusel kahes järgmises punktis:
- artiklite 85 ja 86 rikkumised [...],
 - artikli 92 jätkuv rikkumine, nimelt La Poste'ile tehtavad kohalike maksude soodustused”.
- 13 21. veebruari 1995. aasta kirjaga teatas komisjon Prantsuse valitsusele, et otsustas 8. veebruaril 1995. aastal, et ei loe La Poste'ile 1990. aasta seaduse artikli 21 alusel tehtavat maksusoodustust, mis küündis 1994. aastal 1,196 miljardi Prantsuse frangini, asutamislepingu artikli 92 lõike 1 tähenduses riigiabi [otsus on avaldatud 7. oktoobri 1995. aasta Euroopa Ühenduste Teatajas (riigiabi nr NN 135/92, Prantsusmaa), EÜT C 262, lk 11, edaspidi „vaidlustatud otsus”].
- 14 Et kaebuse esitajate eelmainitud märgukiri puudutas ka asutamislepingu artiklite 85 ja 86 rikkumist, teatas komisjon, et ta jätab endale õiguse võtta nende sätete osas asjakohased meetmed eraldi toimiku raames.
- 15 21. veebruari 1995. aasta kirjaga saatis komisjon kaebuse esitajatele FFSAle, Groupamale ja USEAle teadmiseks ühe vaidlustatud otsuse koopia.

Vaidlustatud otsus

- 16 Mis puutub kõnealuste riiklike meetmete õiguslikku hindamisse riigiabi käsitlevate eeskirjade seisukohalt, on vaidlustatud otsus sõnastatud järgmiselt:

„Urvides toimikus leiduvaid andmeid EÜ asutamislepingu artikli 90 lõikes 2 ja artikli 92 lõikes 1 sätestatu valguses, võib jõuda järgmistele järeldustele:

[1990. aasta seaduse artiklis 21 sätestatud] kohalike maksude maksubaasi alandamine kujutab endast La Poste'i jaoks selget finantssoodustust; artikli 90 lõikes 2 sätestatud erandi kohaldamiseks on aga vaja, et see soodustus ei väljuks tema üldhuviülesannete täitmiseks vajaliku piirest; teisisõnu nõuab ühenduse õigus, et see soodustus ei toetaks avalik-õigusliku ettevõtja konkurentsile avatud tegevust.

Prantsuse võimude väitel on [see] maksusoodustus väiksem kui majanduslik koormus, mis tuleneb avaliku teenusega seotud sundustest, näiteks kogu riigi territooriumil postkontorite tagamise kohustusest ja teatavate La Poste'i ülesannete kirjelduses määratletud postiteenuste eest saadud kahjum [...].

Et võtta arvesse eeliseid, mida La Poste'i konkurentsile avatud teenused saavad postivõrgu olemasolust maapiirkondades, tuleb Prantsuse võimude viidatud 2,782 miljardi

suurusest ülekulust siiski lahutada protsent, mis võrdub konkurentsile avatud teenuste osakaaluga La Poste'i käibes. Selles osas leiavad Prantsuse võimud, et kogu konkurentsile avatud tegevust [...] ei tohiks lugeda tegeliku konkurentsiga seotud käibe hulka, muu hulgas sellepärast, et riigi arvete käitlemise eest tasutakse üksnes kindla summa ulatuses ning ajakirjanduse laialikandmise eest tasuvad väljaandjad ja riik üksnes osaliselt. Siiski nähtub Prantsuse valitsuse esitatud andmetest, et La Poste seab riigiga sõlmitud lepingus käsitletava arvestusperioodi 1995–1997 jooksul sisse analüütilise arvepidamise. Praegu arvutatakse avaliku teenuse osutamise seotud lisakulusid kogu postitegevuse pealt, sest need on seotud kogu territooriumi teenindamise kohustusega, mitte postkontorite eri tegevusaladega. Tegelikult eeldatakse samadelt postkontoritelt ja töötajatelt korraka nii üldhuviteenuste kui ka konkurentsile avatud teenuste osutamist. Lisaks kuulub avalike teenuste ja konkurentsile avatud teenuste eristamine riigi enda õigusraamistikku ja kõnealusel valdkonnas ei kohaldata selle suhtes ühenduse tasandil veel ühtseid sätteid.

Et La Poste'i analüütiline arvepidamine ei ole praeguses staadiumis täielik ja eri tegevusalade iseloomu määratlevad ühenduse kriteeriumid puuduvad, tundub olevat kohane, et konkurentsile avatud tegevusega seostatavast postitulu summast ei tehta mingeid mahaarvamisi.

Sellest järeldub, et alusväärtuseks tuleb võtta 34,7% käibest, mis vastab kõigi konkurentsile avatud tegevusalade summale. Järelikult võib avaliku teenuse osutamisest tulenevateks lisakuludeks (2,782 miljardit Prantsuse franki), millest on lahutatud 34,7% koefitsient (konkurentsile avatud tegevusega seotud käibe osakaal), lugeda 1,82 miljardit Prantsuse franki (kusjuures väliskonsultandi miinimumhinnanguga ehk 2,02 miljardi Prantsuse frangiga sooritatud samasugune tehe annab tulemuseks 1,32 miljardit Prantsuse franki).

See/need summa(d) on suurem(ad) kui maksusoodustuse summa (1,196 miljardit Prantsuse franki). Seega ei välju La Poste'ile tehtav maksusoodustus piirest, mida võib lugeda õigustatult antuks La Poste'ile kui avalik-õiguslikule ettevõtjale üldhuvitööannete täitmise huvides. Niisiis ei ole põhjust teha järeldust, et riigi ressursse on La Poste'i konkurentsile avatud tegevusse üle kantud. Seega ei kujuta kõnealusel meetmed endast EÜ asutamislepingu artikli 90 lõike 2 kohaselt riigiabi asutamislepingu artikli 92 lõike 1 tähenduses.

Eelnevat arvesse võttes otsustas komisjon, et ei loe kõnealusel sätteid EÜ asutamislepingu artikli 92 lõike 1 tähenduses riigiabiks.” [Siin ja edaspidi on osundatud otsust tsiteeritud mitteametlikus tõlkes.]

- 17 Avaliku teenuse osutamise kohustusega seotud kulude kohta, mis tekivad La Poste'il kogu riigi territooriumi teenindamise ja asulaplaneerimises osalemise tõttu, on tehtud kaks uuringut – üks La Poste'i enda ja teine väliskonsultantide poolt.
- 18 Lisakulude uuringu kohta, mille tegi La Poste ise, selgub vaidlustatud otsusest järgnevalt:

„La Poste tegi kõigi [...] Vahemere piirkonna postkontorite kohta analüüsi. Postkontorite kulukust analüüsiti astmete kaupa, millesse postkontorid liigitatakse asula suuruse ja postiringide arvu järgi. Seejärel ekstrapoleeriti eri astmete postkontorite kulukust kogu Prantsusmaale, lähtudes postkontorite arvust eri astmetes ja Vahemere [piirkonna] postkontorite keskmisest kulukusest astmete kaupa. Valim [...] sisaldab nii linnapiirkondi

kui ka hajaasustusega maapiirkondi. Selle analüüsi usaldusväärse suurendamiseks korrigeeriti seda vastavalt üleriigilistele kuludele.

Jättes arvestusest välja probleemsetes äärelinnades või taandarenevates tööstuspiirkondades asuvad postkontorid, keskendub analüüs maapostkontoritele. Need on alla 2000 elanikuga asulates asuvad jaotuskontorid, maapostkontorid ning alla 2000 elanikuga asulates asuvad kolmanda ja neljanda järgu sideasutused, mis ise posti ei sorteeri.”

19 Uuring päädis järeldusega, et avaliku teenusega seotud lisakulud on 2,782 miljardit Prantsuse franki.

20 Väliskonsultantide tehtud lisakulu-uuringu kohta selgub vaidlustatud otsusest järgnev:

„Kõigi postkontorite rentaablust hinnatakse vastavalt kasumimarginaalide vahele. Iga postkontori puhul eristatakse kolme põhitegevusala: väljaminev post [...], sissetulev post [...] ja finantsteenused [...]. Iga tegevusala puhul mõõdetakse rentaabluste vahet käideldavate esemete või hallatavate kontode kaupa, lähtudes selle postkontori kasumimarginaali ja kogu riigi keskmise marginaali vahest; negatiivse rentaabluste korral on tegemist lisakuluga, vastupidisel juhul positiivse jääktuluga.

Lisakulu mõõdetakse ringkondade (*canton*) kaupa. DATARi (*délégation à l'aménagement du territoire et à l'action régionale* ehk asulaplaneerimise ja piirkondlike meetmete delegatsiooni) viimaste tööde kohaselt on ringkond piirkondliku mõju hindamiseks kõige sobivam tasand. Seega mõõdetakse regionaalpoliitiliste ülesannetega seotud (maapiirkonnad, kriisis tööstuspiirkonnad) lisakulusid sel tasandil. Ühe ringkonna rentaablust on postkontorite tasandil, mitte ainult kahjumis olevate postkontorite tasandil mõõdetud jääktulude algebraline summa [...].”

21 Riigi keskmise marginaali kindlaksmääramisel võeti arvesse 1) keskmist tulu (postitulu saadetiste kaupa ja finantstulu – v.a kindlustus – kontode kaupa), 2) keskmist kulu saadetiste kaupa (väljamineva ja sissetuleva postiga seotud tegevus kontorites ja sortimine/kättetoimetamine väljaspool kontoreid) ning 3) keskmist kulu kontode kaupa (finantsteenused kontorites ja väljaspool kontoreid).

22 Mis puutub iga üksiku kontori jääktulusse, arvutati uuringus kõigi tegevusalade kohta välja konkreetse kontori brutomarginaal, kasutades 1) tegelikke andmeid kõige kohta, mida selles kontoris tehakse (klienditeenindus, tagatoatöö, laialikanne), mis on liigitatud sissetuleva posti, väljamineva posti ja finantsteenuste andmeteks, ning 2) ülejäänu osas riiklikust võrdlusandmestikust saadud andmeid (sissetuleva posti puhul keskmine tulu, mis on jagatud väljamineva posti ning sortimise/kättetoimetamise keskmise kuluga; väljamineva posti puhul sortimise/kättetoimetamise ja sissetuleva posti kulud; finantsteenuste puhul väljaspool kontorit toimuva käitlemise kulud).

23 Seejärel võrreldi iga kontori brutomarginaali riigi keskmise brutomarginaaliga. Vaidlustatud otsuses on täpsustatud, et „selle vahe abil [mõõdeti] iga kontori rentaablust kõige osas, mida vastavas kontoris tehakse”. Järgmiseks ekstrapoleeriti need lisakulud kogu Prantsusmaale.

24 Väliskonsultantide uuring lõppes järeldusega, et maapiirkondade lisakulu on kokku 4,86 miljardit Prantsuse franki, millest lahutatakse 2,84 miljardit laialikandega seotud

lisakulu, mis annab tegelikult lisakuludeks 2,02 miljardit Prantsuse franki. Kui võtta arvesse ka probleemsetes äärelinnades või taandarenevates tööstuspiirkondades asuvate postkontorite lisakulud, küündivad lisakulud 2,83 Prantsuse frangini.

Menetlus ja poolte nõuded

- 25 Käesoleva hagi esitasid hagejad avaldusega, mis saabus Esimese Astme Kohtusse 24. aprillil 1995. aastal.
- 26 Prantsuse Vabariik esitas komisjoni nõuete toetuseks menetlusse astumise avalduse, mis saabus Esimese Astme Kohtu kantseleisse 25. septembril 1995. aastal. 24. oktoobri 1995. aasta määrusega andis Esimese Astme Kohtu kolmanda koja esimees Prantsuse valitsusele menetlusse astumise loa.
- 27 La Poste esitas komisjoni nõuete toetuseks menetlusse astumise avalduse, mis saabus Esimese Astme Kohtu kantseleisse 29. septembril 1995. aastal. 24. oktoobri 1995. aasta määrusega andis Esimese Astme Kohtu kolmanda koja esimees La Poste'ile menetlusse astumise loa.
- 28 Ettekandja-kohtuniku ettekande alusel otsustas Esimese Astme Kohus (kolmas koda laiendatud koosseisus) avada suulise menetluse ilma eelnevate uurimistoiminguteta. Siiski võttis Esimese Astme Kohus menetluse korraldamise meetmeid, paludes 25. septembri 1996. aasta kirjaga, et kostja vastaks teatud küsimustele nii kirjalikult kui ka istungi käigus suuliselt. Komisjon täitis selle palve.
- 29 Poolte kohtukõned ja nende vastused Esimese Astme Kohtu küsimustele kuulati ära 8. oktoobri 1996. aasta istungil.
- 30 Hagejad paluvad Esimese Astme Kohtul:
 - tühistada vaidlustatud otsus;
 - mõista kohtukulud välja komisjonilt.
- 31 Komisjon palub Esimese Astme Kohtul:
 - jätta hagi rahuldamata;
 - mõista kohtukulud välja hagejatelt.
- 32 Menetlusse astunud Prantsusmaa palub Esimese Astme Kohtul:
 - jätta hagi rahuldamata;
 - mõista kohtukulud välja hagejatelt.
- 33 Menetlusse astunud La Poste palub Esimese Astme Kohtul:
 - jätta hagi rahuldamata;
 - mõista menetlusse astumisega seotud kohtukulud välja hagejatelt.

Vaidluse

- 34 Esmalt tuleb kindlaks määrata vaidluse, sest hagejad on menetluse algatanud hagiavalduses ja hiljem suulise menetluse ajal esitanud väiteid mitme La Poste'ile väidetavalt tehtud soodustuse kohta, mida komisjon vaidlustatud otsuses ei uurinud.
- 35 Kohtutoimikust selgub, et pärast seda, kui hagejad olid komisjonile esitanud oma kaebused, kus nad juhtisid komisjoni tähelepanu mitmele soodustusele, mida La Poste'ile olevat väidetavalt antud ja mida nad lugesid asutamislepingu artikli 92 tähenduses riigiabiks (vt eespool punkti 3), nõudsid nad 26. detsembri 1994. aasta märgukirjaga, et komisjon „võtaks lõpliku seisukoha selles, millised meetmed võtab ta [nende] kaebuse alusel kahes järgmises punktis:
- artiklite 85 ja 86 rikkumised [...],
 - artikli 92 jätkuv rikkumine, nimelt La Poste'ile tehtavad kohalike maksude soodustused”.
- 36 Samuti tuleb rõhutada, et enne märgukirja saatmist olid hagejad võtnud esiteks 3. novembri 1992. aasta kirjaga tagasi nii oma etteheite selle kohta, et La Poste vabastati ajutiselt ettevõtte tulumaksust, kui ka selle kohta, et riigi vallas- ja kinnisvara anti La Poste'ile tasuta üle, ning teiseks võtnud 7. juuni 1994. aasta kirjaga tagasi oma etteheite palgafondimaksu määra alandamise kohta, võttes arvesse asjaolu, et 1994. aasta finantside seaduse artiklis 42 kaotati see maksusoodustus alates 1. septembrist 1994.
- 37 Pärast märgukirja saamist uuris komisjon vaidlustatud õigusaktis üksnes etteheidet kohalike maksude puhul 1990. aasta seaduse artikliga 21 ette nähtud mahaarvamise kohta, et teha kindlaks, kas see La Poste'ile antud soodustus vastab asutamislepingu riigiabi käsitlevatele sätetele. Vaidlustatud otsusest ilmneb, et komisjon jättis endale õiguse võtta artiklite 85 ja 86 võimaliku rikkumise kohta seisukoha eraldi toimikus (vt eespool punkti 14).
- 38 Seega leiab Esimese Astme Kohus, et komisjon piirdus vaidlustatud otsuses õigustatult ainult selle uurimisega, kas 1990. aasta seaduse artiklis 21 ette nähtud 85% suurune mahaarvamine kohalike maksude maksubaasist, mida La Poste võis kasutada, on riigiabi käsitlevate sätetega kooskõlas. Komisjonil oli täielik õigus arvata, et kaebuse esitajad on teistest väidetavalt La Poste'ile antud soodustusi puudutavatest etteheidetest loobunud.
- 39 Järelikult tuleb etteheidete kohta, mis ei puuduta 1990. aasta seaduse artiklis 21 ette nähtud mahaarvamist, järeldada, et käesoleva vaidluse raames ei ole need asjakohased. Seega ei ole Esimese Astme Kohtul vaja nende üle otsustada.
- 40 Eelnevast järeldub, et vaidluse ese on vaidlustatud otsuse tühistamise taotlus ainult niivõrd, kuivõrd selles otsuses on sedastatud, et 1990. aasta seaduse artikli 21 kohaselt La Poste'ile lubatud 85% suurune mahaarvamine kohalike maksude maksubaasist ei kujuta endast riigiabi asutamislepingu artikli 92 lõike 1 tähenduses (vt eespool punkti 13).

Poolte väited ja argumendid

- 41 Hagi kinnituseks esitasid hagejad sisuliselt neli väidet. Esimene väide puudutab kaitseõiguse rikkumist, sest komisjon ei edastanud hagejatele vaidlustatud otsuses

mainitud kirjavahetust, mida ta haldusmenetluse ajal Prantsusmaaga pidas. Teine väide puudutab vaidlustatud otsuse põhjendamise kohustuse rikkumist. Kolmas väide puudutab komisjoni hindamisviga, mis seisneb selles, et ta kasutas La Poste'ile antud avaliku teenuse kohustusega seotud lisakulude hindamiseks ebasobivat meetodit. Viimane, neljas väide puudutab asutamislepingu artikli 92 ja artikli 90 lõike 2 rikkumist. See väide koosneb kahest osast. Esiteks ei luba viimatimainitud säte vaidlusalust maksusoodustust asutamislepingu artiklis 92 sätestatud keelu kohaldamisalast välja jätta ja teiseks jättis komisjon hindamata mõju, mida see maksusoodustus konkurentsile avaldab.

1. Esimene väide, mis puudutab kaitseõiguse rikkumist

Väite vastuvõetavus

Poolte argumendid

- 42 Komisjon väidab, et väide on vastuvõetamatu, sest see esitati Esimese Astme Kohtu kodukorra artikli 48 lõike 2 vastaselt alles repliigis. Lisaks ei saa väidet lugeda avalikul huvil põhinevaks.
- 43 Hagejad leiavad, et see vastuvõetamatuse vastuväide tuleb tagasi lükata, sest nende sõnul pole ühenduse kohtu ülesanne mitte ainult lükata tagasi kõik liigsed formaalsused (Esimese Astme Kohtu 7. veebruari 1991. aasta otsus kohtuasjas T-167/89: *De Rijk vs. komisjon*, EKL 1991, lk II-91), vaid esitada ka omal algatusel igasuguseid avalikul huvil põhinevaid väiteid (Esimese Astme Kohtu 11. veebruari 1992. aasta otsus kohtuasjas T-16/90: *Panagiotopulu vs. parlament*, EKL 1992, lk II-89).
- 44 Prantsuse valitsus märgib, et menetluse käigus ei ole ilmsiks tulnud mingeid uusi õiguslikke ega faktilisi asjaolusid, mis õigustaksid väite esitamist repliigi raames.
- 45 Menetlusse astunud La Poste ühineb põhiosas komisjoni argumentidega. Menetluse käigus uute väidete esitamise keelu puhul viitab ta lisaks Euroopa Kohtu 31. märtsi 1992. aasta otsusele kohtuasjas C-52/90: *komisjon vs. Taani* (EKL 1992, lk I-2187) ja Esimese Astme Kohtu 18. novembri 1992. aasta otsusele kohtuasjas T-16/91: *Rendo jt vs. komisjon* (EKL 1992, lk II-2417). Arvestades, et kirju, mille väidetava edastamata jätmise hagejad küsimuse alla seadsid, käsitleti vaidlustatud otsuses, ei takistanud miski hagejatel kõnealust väidet hagi raames esitamast.

Esimese Astme Kohtu hinnang

- 46 Esimese Astme Kohus nendib, et käesolev väide esitati esimest korda repliigis.
- 47 Kodukorra artikli 48 lõike 2 kohaselt ei või menetluse käigus esitada uusi väiteid, kui need ei tugine õiguslikele ja faktilistele asjaoludele, mis on tulnud ilmsiks menetluse käigus.
- 48 Käesoleval juhul ei ole aga menetluse käigus tulnud ilmsiks ühtegi uut asjaolu, mis õigustaks asjaomase väite hilist esitamist. Tegelikult oli väites käsitletav kirjavahetus vaidlustatud otsuses ära mainitud. Seega ei takistanud miski hagejatel esitamast seda

väidet oma hagiavalduses ja järelkult ei või nad seda eelnimetatud artikli 48 lõike 2 kohaselt repliigis esitada.

- 49 Kohtuasja asjaolusid arvestades ei pea Esimese Astme Kohus vajalikuks selle väite omal algatusel esitamist. Niisiis tuleb see väide vastuvõetamatuse tõttu tagasi lükata.

2. Teine väide, mis puudutab ebapiisavat põhjendatust

Väite vastuvõetavus

Poolte argumendid

- 50 Komisjon väidab, et väide on vastuvõetamatu, sest see esitati alles repliigis. Mis puutub pärast hagi esitamist tehtud Esimese Astme Kohtu 28. septembri 1995. aasta otsusesse kohtuasjas T-95/94: Sytraval ja Brink's France vs. komisjon (EKL 1995, lk II-2651), millele hagejad oma repliigis tuginevad ja mis on Euroopa Kohtusse asjas C-367/95 P edasi kaevatud, kinnitab komisjon, et see ei saa mingil juhul olla uus asjaolu kodukorra artikli 48 tähenduses (Euroopa Kohtu 19. märtsi 1991. aasta otsus kohtuasjas C-403/85: Rev Ferrandi vs. komisjon, EKL 1991, lk I-1215).
- 51 Hagejad leiavad, et see vastuvõetamatuse vastuväide tuleb tagasi lükata, sest käesolev väide põhineb avalikul huvil. Lisaks väidavad nad, et eespool viidatud kohtuotsust Sytraval ja Brink's France vs. komisjon tuleb võtta uue asjaoluna, mis annab õiguse väite esitamiseks. Peale selle kordavad nad eespool punktis 43 esitatud argumente.
- 52 Prantsusmaa ühineb põhiosas komisjoni argumentidega.
- 53 Ka menetlusse astunud La Poste ühineb komisjoni argumentidega. Ta lisab, et väide võib põhineda üksnes õiguslikel või faktilistel asjaoludel, mis on tulnud ilmsiks menetluse käigus, ja viitab lisaks eespool punktis 45 mainitud kohtuotsustele.

Esimese Astme Kohtu hinnang

- 54 Nagu Esimese Astme Kohus eespool punktis 47 esile tõi, ei või menetluse käigus esitada uusi väiteid, kui need ei tugine õiguslikele ja faktilistele asjaoludele, mis on tulnud ilmsiks menetluse käigus.
- 55 Et käesolev väide esitati esimest korda repliigis, on küsimus selles, kas hagejad võivad, nagu nad väidavad, tugineda eespool viidatud kohtuotsusele Sytraval ja Brink's France vs. komisjon kui uuele õiguslikule või faktilisele asjaolule kodukorra artikli 48 lõike 2 tähenduses.
- 56 Hagejate väitel laiendas see kohtuotsus, mis kuulutati välja pärast nende hagi esitamist, kahes aspektis komisjoni põhjendamiskohustust riigiabi kohta kaebuse esitanud isiku ees. Sellel on käesoleva kohtuasja jaoks kaks tagajärge. Esiteks ei saa komisjoni põhjendus olla käesoleva juhtumi asjaolusid arvesse võttes piisav, kinnitamaks järeltust, mille kohaselt riiklik meede, mille peale hagejad on kaebuse esitanud, ei kujuta endast riigiabi asutamislepingu artikli 92 tähenduses. Teiseks eiras komisjon kaebuse esitajatega

võistleva menetluse algatamise kohustust, mida tal tuleb täita siis, kui tal on oma hinnangu põhjendamiseks vaja teada kaebuse esitajate seisukohta asjaolude suhtes, mille ta on uurimise käigus kogunud.

- 57 Siiski leiab Esimese Astme Kohus, et eespool viidatud kohtuotsusele Sytraval ja Brink's France vs. komisjon ei saa tugineda kui uuele asjaolule kodukorra artikli 48 lõike 2 tähenduses, sest nimetatud kohtuotsus annab ühenduse institutsioonide põhjendamiskohustuse ulatusele üksnes *ex tunc* ja põhimõttelise tõlgenduse. Selles osas selgub kohtupraktikast, et kohtuotsust, mis üksnes kinnitab õiguslikku olukorda, mida hageja oma hagi esitamise ajal põhimõtteliselt teadis, ei saa lugeda uueks asjaoluks, mis annaks uue väite esitamise õiguse (Euroopa Kohtu 1. aprilli 1982. aasta otsus kohtuasjas 11/81: Dürbeck vs. komisjon, EKL 1982, lk 1251, punkt 17).
- 58 Seda hinnangut kinnitab ka eespool viidatud kohtuotsus Ferrandi vs. komisjon, millele tugineb komisjon. Euroopa Kohtu otsuse teistmishagi raames otsustas Euroopa Kohus, et kohtuotsus, mille Esimese Astme Kohus on vahepeal teinud ja kus antakse õiguslik hinnang asjaoludele, mida võib lugeda uuteks, ei saa mingil juhul iseenesest uus asjaolu olla.
- 59 Lisaks tuleb nentida, et ükski teadmata faktiline asjaolu ei takistanud hagejatel seda väidet menetlust algatavas hagiavalduses esitada.
- 60 Eelnevast järeldub, et hagejatel ei ole õigust esitada seda esmakordselt alles repliigis.
- 61 Seega on väide vastuvõetamatu.
- 62 On tõsi, et arvestades põhjendamiskohustusele, mis asutamislepingu artikli 190 kohaselt ühenduse institutsioonidel oma pädevuse teostamisel on, üldiselt omistatavat tähtsust, võiks Esimese Astme Kohus käesoleva väite omal algatusel avalikul huvil põhinevana esitada (Esimese Astme Kohtu 28. jaanuari 1992. aasta otsus kohtuasjas T-45/90: Speybrouck vs. parlament, EKL 1992, lk II-33, punkt 89). Kohtuasja asjaolusid arvestades ei pea Esimese Astme Kohus seda siiski vajalikuks.

3. Kolmas ja neljas väide, mis puudutavad vaidlustatud otsuse põhjendatust

- 63 Enne kui uurida vaidlustatud otsuse põhjendatust puudutavaid väiteid, tuleb lühidalt meenutada selle ülesehitust.
- 64 Komisjon otsustas, et ei loe vaidlusalust maksusoodustust asutamislepingu artikli 92 lõike 1 tähenduses riigiabiks, sest selle soodustuse summa ei ületa piire, mida võib lugeda La Poste'ile kui avalik-õiguslikule ettevõtjale antud üldhuviülesannete täitmise eesmärgil õigustatuks. Maksusoodustus osutus tegelikult hinnangute järgi väiksemaks kui lisakulud, mis tulenevad sellest, et La Poste on sunnitud teenindama kogu riigi territooriumi, sh pakkuma postiteenuseid maal ja osalema asulaplaneerimises (edaspidi „avaliku teenusega seotud lisakulud”).
- 65 Sellele järeldusele jõudis komisjon peamiselt kolmele eeldusele tuginedes. Esiteks on La Poste avalik-õiguslik ettevõtja, kellele on usaldatud üldist majandushuvi esindava teenuse osutamine asutamislepingu artikli 90 lõike 2 tähenduses. Teiseks põhjustab Prantsuse õigusnormides sätestatud üldhuviteenuse osutamise kohustuste täitmine ja Prantsuse valitsuse asulaplaneerimispoliitika La Poste'ile lisakulusid. Kolmandaks ei

kuulu nende lisakulude korvamiseks mõeldud maksusoodustused asutamislepingu artikli 90 lõike 2 kohaselt asutamislepingu artikli 92 lõike 1 kohaldamisalasse ja on seega lubatud, kui abisumma on lisakulude summast väiksem.

- 66 Esimese eelduse osas rõhutab Esimese Astme Kohus, et keegi pole vaidlustanud asjaolu, et La Poste'ile on usaldatud üldist majandushuvi esindava teenuse osutamine asutamislepingu artikli 90 lõike 2 tähenduses.
- 67 1990. aasta seaduse artikli 2 kohaselt on La Poste'i eesmärk „pakkuda riigi sees ja rahvusvaheliselt igasugust avalikku postiteenust ning ajakirjanduse veo ja laialikande teenust, mis kuuluvad spetsiaalse posti- ja telekommunikatsiooniseadustikus ette nähtud korra kohaldamisalasse”. Selles osas tuleb rõhutada, et avalik postiteenus seisneb kohustuses tagada posti kogumine, vedu ja laialikanne kõigi kasutajate huvides, kogu liikmesriigi territooriumil, ühesuguste tariifidega ja sarnaste kvaliteeditingimustega, olenemata konkreetsest olukorrast ja üksiktoimingute majanduslikust tasuvusest (vt Euroopa Kohtu 19. mai 1993. aasta otsust kohtuasjas C-320/91: Corbeau, EKL 1993, lk I-2533, punkt 15).
- 68 Mis puutub üldist majandushuvi esindavatesse teenustesse, mida La Poste peab osutama, tuleb rõhutada, et tollal olid need sätestatud just 1990. aasta seaduses ja 29. detsembri 1990. aasta dekreediga nr 90-1214 (avaldati 30. detsembri 1990. aasta *JORF*is) kinnitatud La Poste'i ülesannete kirjelduses.
- 69 1990. aasta seaduse artiklis 8 on sätestatud, et ülesannete kirjelduses määratakse kindlaks õigused ja kohustused, tegevuse korralduse üldine raamistik, põhimõtted ja menetlused, mille järgi kehtestatakse tariifid ja tingimused avalike teenuste osutamiseks, mille tagamine on La Poste'i ülesanne. Ülesannete kirjelduses tuleb eriti täpsustada tingimused, mille kohaselt tagatakse „kogu riigi territooriumi teenindamine; [ja ...] ettevõtja osalemine asulaplaneerimises”.
- 70 Ülesannete kirjelduses on omakorda sätestatud nii see, et „La Poste'i pakutavat avalikku postiteenust osutatakse kogu territooriumil, võttes arvesse valitsuse poliitika üldsuunitlust, eriti asulaplaneerimise alal” (artikkel 3), kui ka see, et „La Poste rajab, arendab ja kasutab kogu territooriumil rajatiste ja teenuste võrgustikku, mis on mõeldud kõigi tema teenuste osutamiseks” (artikkel 21). Viimaks on ülesannete kirjelduse artiklis 24 sätestatud, et „oma varustusprogrammide kindlaksmääramisel võtab La Poste arvesse valitsuse kehtestatud asulaplaneerimispoliitika üldisi suuniseid ning regionide, departemangude ja väiksemate omavalitsusüksuste (*communes*) majandusliku ja sotsiaalse arengu andmeid ja eesmärke” ning et „La Poste kooskõlastab oma kohaliku esindatuse korralduse asjaomase prefektiga”.
- 71 Lisaks nähtub toimikust, et Prantsuse valitsus on oma asulaplaneerimispoliitika raames võtnud alates 1991. aastast meetmeid, mis eeldavad, et La Poste säilitab maapiirkondades oma vastuvõtu- ja teeninduspunktid.
- 72 Neid ülesandeid – kogu territooriumi teenindamine ja asulaplaneerimises osalemine –, mida La Poste on sunnitud täitma, eriti kohustust säilitada postiteenuste pakkumine maal ja osutada mittetasuvaid avalikke teenuseid, tuleb lugeda asutamislepingu artikli 90 lõike 2 tähenduses eriülesanneteks.

- 73 Mis puutub kahte ülejäänud eeldusesse, millele komisjon tugines, tuleb järgmiseks uurida esiteks komisjoni analüüsi asjakohasust avaliku teenusega seotud lisakulude hindamisel ning teiseks seda, kuidas ta kohaldas vaidlustatud otsuses asutamislepingu artiklit 92 ja artikli 90 lõiget 2.

Kolmas väide, mis puudutab selle meetodi ebasobivust, mida komisjon avaliku teenusega seotud lisakulude hindamiseks kasutas

Poolte argumendid

- 74 Hagejad väidavad, et meetod, mida komisjon La Poste'i avaliku teenusega seotud lisakulude arvutamiseks kasutas, ei ole asjakohane. Lisaks on meetodis palju vigu ja selle tulemusel võidakse kulusid üle hinnata. Mis puutub mõistesse „avalik teenus”, rõhutasid hagejad, et see hõlmab käesoleval juhul ainult igasugust posti kättetoimetamist ja ajakirjanduse laialikandmist.
- 75 Mis puutub La Poste'i enda tehtud lisakulu-uuringusse, leiavad hagejad, et maapostkontorite riigi keskmisega võrdlemise asemel oleks võrdlusaluseks tulnud pigem võtta „alternatiivkulu”. Viimase mõiste all tuleb käsitada tegelikku majanduslikku kulu, mida La Poste peab kandma mittetasuvate postkontorite ülalpidamiseks, et täita avaliku teenuse osutamise ülesannet.
- 76 Istungil lisasid hagejad, et kui oleks kohaldatud 2. märtsi 1982. aasta seadust nr 82-213 omavalitsusüksuste, departemangude ja regioonide õiguste ja vabaduste kohta, mis avaldati *JORF*is 3. märtsil 1982. aastal, hilisemas täiendatud ja muudetud versioonis (edaspidi „1982. aasta seadus”), kus on ette nähtud otsesed läbirääkimised avaliku teenuse ulatuse üle sellise teenuse osutamise kohustusega ettevõtjate ning asjaomaste omavalitsusüksuste või departemangude vahel, oleksid need asutused saanud osutatavate teenuste vajalikkust ja neist tulenevaid kulusid tasakaalustades uurida teatud mittetasuvate postkontorite sulgemise asjakohasust.
- 77 Hagejad väidavad, et väliskonsultantide tehtud uuring, mida komisjon kasutas, toob mitmel põhjusel kaasa kulude ülehindamise.
- 78 Esiteks tohiks mõne postkontori marginaali arvesse võtta ainult seoses „võrdlusemarginaaliga”, millest allpool oleks La Poste'il eelistatav postkontor sulgeda ja mis oleks võrreldav eeltoodud „alternatiivkulu” mõistega. Eriti ei tohiks neid marginaale suhestada riigi „keskmise marginaaliga”, nagu seda vaidlustatud otsuses tehti. Hagejad lisavad, et teatud postkontorite marginaali võrdlemine keskmise marginaaliga on seda õigustamatam, et tegemist on ettevõtjaga, kellele kuulub avalike teenuste hulka kuuluval tegevusalal monopol.
- 79 Teiseks on lisakulude uurimisel jäetud ekslikult arvesse võtmata „võrgust tulenevat kasu” ehk maapostkontorite mõju teiste kontorite tegevuskuludele, postikäibeale, laialikandekuludele jne. Isegi kui maapostkontorid ei ole kasumlikud, võimaldab nende olemasolu vähendada teiste postkontorite tegevuskulusid.
- 80 Kolmandaks leiavad hagejad, et lisakulusid oleks tulnud hinnata „miinimumkulude” alusel, mille poole kõik eraettevõtjad püüdlavad, mitte „teatud kulude” alusel. Kasutatud

meetod võib hagejate väitel tegelikult panna asjaomased ettevõtjad oma kulusid üle paisutama, et saada suuremaid toetusi ja kasutada saadud eelist näiteks kindlustusturul.

- 81 Neljandaks väidavad hagejad, et lisakulusid hinnati enne seda, kui La Poste kindlustusturule sisenes. Seega on hinnangulised kulud liiga suured, sest kindlustusturul tegutsemise tulemusel peaks postkontorite tasuvus suurenema, mis järeltõlt vähendab avaliku teenusega seotud lisakulusid. Hagejate arvates järeltõlt sellest, et kogu võrdlus osutub kasutuskõlbmatuks.
- 82 Viidates Prantsuse konkurentsinoõukogu (Conseil de la concurrence français) 25. juuni 1996. aasta arvamusele nr 96-A-10 Prantsuse pankade ühenduse (Association française des banques) arvamusenõude kohta, mis puudutas La Poste'i finantsteenuste osutamist konkurentsioõiguse seisukohast (avaldatud väljaandes *Bulletin officiel de la concurrence, de la consommation et de la répression des fraudes* 3. septembril 1996. aastal, edaspidi „konkurentsinoõukogu arvamus“), kinnitasid hagejad istungil, et La Poste'i finantstegevus moodustab tema tegevusest kolm neljandikku. Seega talitas komisjon ekslikult, kui ta avaliku teenuse osutamisest tulenevate lisakulude summa määramisel lahutas kõigi tegevusaladega seotud lisakuludest üksnes 34,7%. Kui ta oleks eelviidatud arvamuse kohaselt selle tehte tegemisel võtnud aluseks 75%, oleks ta jõudnud järeltõltusele, et avalikust teenusest tulenevad lisakulud ei ületa 696 miljonit Prantsuse franki, mis on 500 miljoni Prantsuse frangi võrra väiksem summa kui vaidlusaluse abi summa.
- 83 Viimaks, võttes arvesse asjaolu, et neil ei ole võimalik kontrollida andmeid, millel La Poste'i ja väliseksperitide tehtud uuringud põhinevad, nõuavad hagejad Esimese Astme Kohtult kodukorra artikli 70 alusel, et ta annaks määruse ekspertisi tegemiseks, et otsustada, kas kasutatud meetod ja saadud hinnangud on õiged ning kui see nii ei ole, otsida asendusmeetodit, mis võimaldaks saada õiguslikult korrektsed järeltõltused.
- 84 Komisjon väidab, et avaliku teenusega seotud lisakulude hindamiseks kasutatud meetod, mille ta valis talle selles valdkonnas kuuluva kaalutlusõiguse raames, on asjakohane. Viidates nii 1990. aasta seaduse artiklile 8 kui ka ülesannete kirjelduse artiklitele 21 ja 24, täpsustab komisjon, et tegemist on just neist sätetest tulenevate üldhuviülesannete täitmisest põhjustatud lisakuludega.
- 85 Esiteks märgib ta, et tema valitud meetod oli lisakulude hindamiseks kõige ratsionaalsem ja objektiivsem ning „alternatiivkuludega“ võrdlemine olnuks ebasobiv, sest La Poste ei saa kontrollida tema käsutusse antud riigi rahaliste vahendite jaotamist. Teiseks ei peaks komisjon vastupidi hagejate arvamusele jätma oma arvutustest välja teatavaid avaliku teenusega seotud tegelikke kulusid, mida peetakse liiga suurteks, sest asutamislepingu artikli 92 eesmärk ei ole piirata avaliku teenuse kulude absoluutset suurust, vaid vältida vahendite ülekandmist konkurentsile avatud tegevusse.
- 86 Kolmandaks, etteheitele, mille kohaselt ta ei lähtunud oma arvutustes tegelike kulude asemel miinimumkuludest, vastab komisjon, et tema ülesanne ei ole suurendada Prantsusmaa avaliku postiteenuse tõhusust.
- 87 Neljandaks väidab komisjon, et vastupidi hagejate väitele võttis ta „võrgust tulenevat kasu“ tegelikult arvesse, sest ta arvas maha kaudsed soodustused, mida La Poste'i konkurentsile avatud tegevus avaliku teenuse võrgust saab.

- 88 Selles kontekstis meenutab komisjon, et kasutatava meetodi eesmärk oli vältida seda, et toetuste võimalik suurenemine, mis tuleneb avaliku teenusega seotud lisakulude kasvust, võiks anda eeliseid konkurentsile avatud turgudel. Ta selgitab, et selle eesmärgi saavutamiseks lahutas ta vaidlustatud otsuses La Poste'i kantud lisakulude summast teatava protsendi (34,7%), mis võrdub konkurentsile avatud teenuste osakaaluga selle asutuse käibes. Tänu sellele lahutamisele sai arvestada eeliseid, mida La Poste'i konkurentsile avatud teenused said postivõrgu olemasolust maapiirkondades.
- 89 34,7% lahutamine lükkab ka ümber hagejate väite, et lisakulusid hinnati enne seda, kui La Poste kindlustusturule sisenes.
- 90 Viimaks, mis puutub konkurentsinookogu arvamusse, millele hagejad tuginevad, väidab komisjon vastu, et selles arvamuses esitatud jaotus kajastab postkontorite tegevust, mitte käivet, mida kasutati vaidlustatud otsuses alusena.
- 91 Prantsuse valitsus väidab, et La Poste'i avaliku teenuse osutamise kohustustest tulenevate lisakulude arvutus on asjakohane. Ta rõhutab teatud postkontorite saamata jäänud tulu osas, et umbes 58% neist asub alla 2000 elanikuga asulates. Enamikus neist postkontoritest on töötaja iga päev tavaliselt hõivatud vaid veidi rohkem kui üks tund neist kaheksast tunnist, mil ta kohal viibib. Selle tegevusetuse või ebaproduktiivsusega seotud lisakulusid saab panna vaid kogu riigi territooriumil postiteenuse jätkuva pakkumise üldise ülesande arvele, mis ületab avaliku postiteenuse kitsama valdkonna piirid.
- 92 Järgmiseks meenutab Prantsuse valitsus, et aastate jooksul on La Poste üldiselt finantsiliselt tasakaalu jäänud. Järelikult on mõistlik arvata, et kõigi postkontorite keskmine kulu on samaväärne sellega, mis võimaldab seda finantstasakaalu saavutada. Seega ei ole keskmiste kulude aluseksvõtmine tema arvates kahjumlike postkontorite kulude „ülepaisutamine” finantstasakaalu jäävate postkontoritega võrreldes. Istungi ajal rõhutas Prantsuse valitsus, et finantstasakaal on saavutatud ainult maksusoodustusi arvesse võttes.
- 93 „Võrgust tuleneva kasu” arvesse võtmata jätmist puudutava etteheite kohta vastab Prantsuse valitsus, et kui keskmise kulu aluseks võetaks nende postkontorite kulud, mille hulgast on välja arvatud kõik kahjumlikud postkontorid, oleks keskmised kulud palju väiksemad kui tegelikult, isegi kui arvestada järelejäänud postkontorite kulude suurenemisega. Järelikult tuleks kahjumlike postkontorite lisakulusid tingimata hinnata kõrgemaks, mis pole see, mida hagejad sooviksid.
- 94 Argumendi vastu, mille kohaselt oleks tulnud võrdluskulud välja arvutada miinimumkuludest lähtuvalt, väidab Prantsuse valitsus, et asutamislepingu artikli 90 lõike 2 sätete kohaldamisel on oluline avaliku teenusega seotud lisakulude korvamise adekvaatsus, mitte nende kulude absoluutväärtus.
- 95 Lisaks langeks maapiirkondade või ebasoodsas olukorras linnaosade postkontorite kulu sellist arvutusala kasutades väga vähe. Seevastu saaks väiksemate tegevuskulude saavutamiseks teoreetiliselt vähendada „linnas” asuvate postkontorite tehnilisi ja inimressursse. Sel juhul oleks kahjumlike postkontorite lisakulud aga keskmisega võrreldes veel suuremad, vastupidi sellele, mida hagejad üritavad näidata.
- 96 Menetlusse astunud La Poste väidab, et oma avaliku teenuse osutamise, eriti asulaplaneerimisega seotud kohustuste pärast peab ta alal hoidma postivõrku, mis kasumit

ei too. Maapiirkondade postkontorid kujutavad endast koormust, mis ei seisne mitte tegevuses, vaid tegevuse puudumises, nagu Prantsuse valitsus ka näitas.

Esimese Astme Kohtu hinnang

- 97 Esmalt tuleb meenutada, et hagejad ei vaidlusta La Poste'i avaliku teenusega seotud kohustustest tulenevate lisakulude olemasolu. Nad piirduvad hoopis väitega, et komisjon on neid lisakulusid ilmselgelt üle hinnanud, kasutades valesid arvutusmeetodeid.
- 98 Käesoleva väite raames esitatud etteheidete põhjendatuse uurimiseks tuleb meenutada, et artikli 90 lõike 3 sätetest ja kõigi selle artikli sätete ülesehitusest nähtub, et järelevalvepädevus, mis on komisjonil liikmesriikide suhtes, kes on asutamislepingu eeskirjade, eriti konkurentsieeskirjade rikkumise eest vastutavad, tähendab tingimata ka seda, et see institutsioon kasutab teatavat kaalutusruumi.
- 99 Kui tegemist on konkurentsieeskirjade järgimisega liikmesriikide poolt, on see kaalutusruum veel suurem, sest esiteks nõutakse komisjonilt artikli 90 lõike 2 kohaselt, et ta võtaks arvesse asjaomaste ettevõtjate eriülesande juurde olemuslikult kuuluvaid nõudeid, ning teiseks võivad ka liikmesriikide võimud omalt poolt kasutada teatud juhtudel piisavalt suurt kaalutusõigust, et reguleerida teatud valdkondi, näiteks avalike teenuste korraldamist postisektoris, nagu käesoleval juhul (Esimese Astme Kohtu 27. oktoobri 1994. aasta otsus kohtuasjas T-32/93: Ladbroke Racing vs. komisjon, EKL 1994, lk II-1015, punkt 37).
- 100 Et käesoleval juhul on tegemist kohtuasjaga, kus küsimuse all on keeruliste majanduslike asjaolude hindamine, on avaliku teenusega seotud lisakulude hindamise kaalutusruum veelgi suurem, olles võrreldav kaalutusõigusega, mis kuulub komisjonile asutamislepingu artikli 92 lõike 3 kohaldamisel (Euroopa Kohtu 14. veebruari 1990. aasta otsus kohtuasjas C-301/87: Prantsusmaa vs. komisjon, EKL 1990, lk I-307, punkt 49; 21. märtsi 1990. aasta otsus kohtuasjas C-142/87: Belgia vs. komisjon, EKL 1990, lk I-959, punkt 56, ja 21. märtsi 1991. aasta otsus kohtuasjas C-303/88: Itaalia vs. komisjon, EKL 1991, lk I-1433, punkt 34).
- 101 Lisaks nähtub kohtupraktikast, et tühistamishagi raames kuulub ühenduse kohtu pädevusse üksnes selle kontrollimine, kas vaidlustatud otsuses esineb mõni asutamislepingu artiklis 173 sätestatud tühistamise alus, mis muudaks selle õigusvastaseks; kohus ei saa et otsuse autori hinnangut faktilistele asjaoludele asendada enda omaga, eriti majanduse valdkonnas (Euroopa Kohtu 15. juuni 1993. aasta otsus kohtuasjas C-225/91: Matra vs. komisjon, EKL 1993, lk I-3203, punkt 23). Sellest järeldub, et kontroll, mida Esimese Astme Kohtus käesolevas asjas komisjoni hinnangu suhtes teostab, peab piirduma faktiliste asjaolude sisulise õigsuse ja ilmsete hindamisvigade puudumise kontrollimisega.
- 102 Selles osas selgub kohtutoimikust, et La Poste'i avaliku teenuse kohustustest tulenevate lisakulude hindamiseks kasutas komisjon keerulist majandusanalüüsi kahe uuringu põhjal, millest üks oli La Poste'i enda ja teine väliskonsultantide tehtud.
- 103 Vaidlustatud otsusest (vt eespool punkti 18) ja Esimese Astme Kohtus peetud kohtukõnedest selgub, et La Poste vaatles oma uuringu raames Vahemere piirkonnas alla 2000 elanikuga asulates asuva 617 maapostkontori tegevust. Uurimine seisnes nende

maapostkontorite kulude (v.a laialikandega seotud kulude) võrdlemises nende tegevusala standardkuludega, et määrata korraga kindlaks nii lisakulude olemasolu kui ka nende summa. Seejärel ekstrapoleeriti selle analüüsi tulemus kogu Prantsusmaa territooriumile, mis andis tulemuseks 2,782 miljardi Prantsuse frangi suurused avaliku teenuse osutamise lisakulud.

- 104 Väliskonsultantide tehtud uuringu kohta tuleb nentida, et see viidi läbi kolmes Prantsuse departemangus: Jura, Marne'i ja Saône'i omas, mida loeti representatiivseks valimiks. Lisakulude väljaarvutamiseks võrreldi iga maapostkontori marginaali ja riigi keskmist marginaali, mis arvutati välja spetsiifiliste kriteeriumide alusel (vt selle kohta eespool punkte 20–23); negatiivne rentaablus märgiti lisakuluks. Uuriti kõiki samas ringkonnas (*canton*) asuvaid postkontoreid ja ringkonna rentaablus arvutati välja nende postkontorite tasandil mõõdetud jäätkulude algebralise summana. Seejärel ekstrapoleeriti tulemused kogu Prantsusmaa territooriumile. Väliskonsultantide uuring päädis järeldusega, et kogu maapiirkondade lisakulu on vähemalt 2,02 miljardit Prantsuse franki. Kui võtta lisaks arvesse ka probleemsetes äärelinnades või taandarenevates tööstuspiirkondades asuvate postkontorite lisakulusid, küündib see summa 2,83 miljardi Prantsuse frangini.
- 105 Vaidlustatud otsusest nähtub, et kuna puudub analüütiline arvepidamine, mis võimaldaks eristada ühelt poolt avaliku teenuse osutamisega seotud kohustusi ja selleks määratud kulusid ning teiselt poolt konkurentsile avatud tegevusega seotud kohustusi ja kulusid, arvutati avaliku teenusega seotud lisakulud välja kogu La Poste'i tegevuse alusel. Seetõttu, et arvestada eeliseid, mida La Poste'i konkurentsile avatud teenused postivõrgu olemasolust maapiirkondades said, lahutas komisjon eelmainitud tulemusest õigustatult 34,7%. See protsent vastab La Poste'i konkurentsile avatud tegevusest, sh kindlustussektorisse kuuluvast tegevusest tuleneva käibe osakaalule 1993. majandusaastal ning hagejad ei ole seda osakaalu vaidlustanud. Võttes arvesse kättesaadavaid andmeid, leiab Esimese Astme Kohus, et kogu lisakulu jaotamine La Poste'i eri tegevusalade vahel vastavalt sellele, kui suure osa need käibest moodustasid, on avalike teenuste hulka kuuluva tegevusega seotud lisakulude hindamiseks kõige objektiivsem meetod. Eelkirjeldatud lahutamistehte tulemusel hinnati avaliku teenusega seotud lisakulud 1,82 miljardile Prantsuse frangile. Kui võtta aluseks minimaalne hinnanguline lisakulu (vt eespool punkti 104), on avaliku teenusega seotud lisakulud 1,32 miljardit Prantsuse franki.
- 106 Esimese Astme Kohus leiab, et sellise faktiliste asjaolude analüüsi põhjal otsustas komisjon põhjendatult, et La Poste'i lisakulud on vähemalt 1,32 miljardit Prantsuse franki. Nimetatud lisakulud, mis on põhjustatud peamiselt mittetasuva postiteenuse jätkuvast osutamisest maal, on seotud La Poste'ile usaldatud üldist majandushuvi esindavate teenuste osutamisega asutamislepingu artikli 90 lõike 2 tähenduses, s.t kohustusega teenindada kogu riigi territooriumi ja osaleda asulaplaneerimises. Kasutades eespool kirjeldatud arvutusmeetodeid, võrdles komisjon kahjumlike postkontorite kulusid Prantsuse postkontorite keskmise kuluga.
- 107 Esimese Astme Kohus leiab, et hagejate etteheited arvutusmeetodite väidetavate puuduste kohta ei saa komisjoni hinnangut kõigutada.
- 108 Esiteks ei ole viited „alternatiivkuludele”, „miinimumkuludele” või „võrdlusmarginaalile”, millest allpool oleks La Poste'il eelistatav postkontor sulgeda, asjakohased. Et selles valdkonnas ühenduse õigusnormid puuduvad, ei ole komisjonil tegelikult õigust otsustada avalik-õiguslikule ettevõtjale usaldatud üldhuviteenuste ulatuse üle, s.t ei selle teenusega seotud kulude taseme, liikmesriigi võimude poolt selle üle tehtud

poliitiliste otsuste asjakohasuse ega La Poste'i majandusliku tasuvuse üle talle eraldatud sektoris (vt viimase punkti kohta kohtujurist Tesauro ettepanekut, mille ta tegi eespool viidatud kohtuasjas Corbeau, EKL 1993, lk I-2548, punkt 16).

- 109 Teiseks tuleb „võrgust tuleneva kasu” arvesse võtmata jätmist puudutava etteheite kohta nentida, et hagejad ei ole esitanud faktilisi asjaolusid, mis seda kinnitaksid. Neil asjaoludel ja võttes arvesse, et hagejad ei ole vastanud ka argumentidele, mille Prantsuse valitsus selle kohta esitas (vt eespool punkti 93), tuleb see etteheide tagasi lükata.
- 110 Kolmandaks näitab asjaolu, et komisjon lahutas kogulisakulust 34,7%, mis võrdub La Poste'i konkurentsile avatud tegevusest, sh kindlustussektoris tegutsemisest (vt eespool punkti 105) tuleneva käibe osakaaluga 1993. aasta käibest, et hagejate väide, mille kohaselt lisakulusid hinnati enne seda, kui La Poste kindlustusturule sisenes, on põhjendamatu.
- 111 Viimaks, mis puudutab konkurentsinookogu arvamust, millele hagejad tuginevad, leiab Esimese Astme Kohus, et see arvamus ei saa kahtluse alla seada komisjoni 34,7% lahutamise põhjendatust (vt eespool punkti 105), sest nimetatud arvamus puudutab tegevusalade jaotumist teeninduspunktides, mitte La Poste'i eri tegevusaladega seotud käibe jagunemist.
- 112 Lisaks tuleb nentida, et hagejad ei ole tõendanud, et leiduks alternatiivne täpsem meetod, et lisakulusid tollal kätte saadud andmete alusel välja arvutada.
- 113 Et hagejad piirdusid komisjoni hinnangute üldise vaidlustamisega, esitamata andmeid, mis võiksid neid hinnanguid kahtluse alla seada, tuleb seega eelnevaid kaalutlusi arvesse võttes järeldada, et hagejad ei ole tõendanud, et komisjon oleks avaliku teenusega seotud lisakulusid hinnates tuginenud oma otsuses sisuliselt ebaõigetele faktilistele asjaoludele või ületanud talle selles valdkonnas kuuluva kaalutusõiguse piirid.
- 114 Ei ole vaidlustatud, et vaidlusalune maksusoodustus, mida La Poste 1990. aasta seaduse artikli 21 kohaselt saab, s.t 85% mahaarvamine kohalike maksude maksubaasist, on 1994. aastal 1,196 miljardit Prantsuse franki. Seega leiab Esimese Astme Kohus, et komisjon leidis õigustatult, et nimetatud maksusoodustuse summa ei ületa avaliku teenusega seotud lisakulusid, isegi kui lähtuda selle miinimumhinnangust ehk 1,32 miljardi Prantsuse frangi suurusest lisakulust (vt eespool punkti 106).
- 115 Mis puutub taotlusesse, et Esimese Astme Kohus annaks oma kodukorra artiklite 66 ja 70 alusel määruse ekspertiisi tegemiseks, et otsustada, kas komisjoni kasutatud meetod ja saadud hinnangud on õiged, tuleb nentida, et hagejad ei ole esitanud andmeid, mis annaksid põhjust eeldada, et komisjon on teinud kõnealuste lisakulude kindlaksmääramisel ilmseid hindamisvigu. Neil asjaoludel ei ole tarvis ekspertiisi tegemise määrust anda, sest juhul, kui hageja vaidlustab komisjoni kaalutusõiguse raames antud hinnangu majanduslikele asjaoludele, langeb tõendamiskoormus hagejale.
- 116 Kõigest eelnevast järeldub, et käesolev väide tuleb tagasi lükata.

Neljas väide, mis puudutab asutamislepingu artikli 90 lõike 2 ja artikli 92 rikkumist

- 117 Käesolev väide koosneb kahest osast. Esiteks väidavad hagejad, et asutamislepingu artikli 90 lõige 2 ei luba vaidlusalust maksusoodustust, mida kohaldatakse kogu La Poste'i

tegevuse suhtes, asutamislepingu artiklis 92 sätestatud keelu kohaldamisalast välja jätta. Teiseks heidavad nad komisjonile ette, et see rikkus artiklit 92, jättes hindamata mõju, mida vaidlusalune maksusoodustus konkurentsile avaldab.

Väite esimese osa vastuvõetavus

– Poolte argumendid

- 118 Menetlusse astuja La Poste väidab, et Esimese Astme Kohtu kodukorra artikli 48 lõike 2 kohaselt tuleb väite esimene osa vastuvõetamatuse tõttu tagasi lükata, sest see esitati alles repliigis. Tema sõnul ei kujuta repliigis sisaldunud väited asutamislepingu artikli 90 lõike 2 rikkumise kohta endast kõigest uusi argumente. Menetluse algatamise avalduses sisalduv arutluskäik puudutas ainult eristamist, mida tuleks teha vaidlusaluse maksusoodustuse eesmärgi ja selle mõju vahel, mitte aga artikli 90 konkreetseid sätteid seoses üldist majandushuvi esindava ülesande saanud ettevõtjaga ega ka nimetatud artikli lõike 2 kohaldamise tingimusi.
- 119 Hagejad vaidlustavad selle, et tegemist on uue väitega. Oma hagiavalduses väitsid nad ka seda, et rikutud on asutamislepingu artikli 90 lõiget 2.
- 120 Esiteks toonitavad hagejad, et nende väiteks on, et kuna vaidlustatud otsuses järeldas komisjon artikli 90 lõiget 2 kohaldades, et kõnealune abi langeb artiklis 92 kehtestatud keelu kohaldamisalast välja, siis hõlmab komisjoni asutamislepingu sätete vale kohaldamine ka artikli 90 lõiget 2. Teiseks väidavad hagejad, et oma hagiavalduses ei viidanud nad mitte üksnes artikli 92 lõikele 1, vaid ka artikli 90 lõikele 2.
- 121 Lisaks on nimetatud artiklid käesoleva asjaga väga tihedalt seotud. Selles osas tuginevad hagejad Esimese Astme Kohtu 20. septembri 1990. aasta otsusele kohtuasjas T-37/89: Hanning vs. parlament (EKL 1990, lk II-463), kinnitamaks, et väite käesolev osa ei laienda pelgalt väite teist osa, mis puudutab asutamislepingu artikli 92 rikkumist.

– Esimese Astme Kohtu hinnang

- 122 Esmalt tuleb nentida, et komisjon ei ole väite selle osa vastuvõetavust vaidlustanud.
- 123 Et tegemist võib olla avalikul huvil põhineva vastuvõetamatuse vastuväitega, võib Esimese Astme Kohus selle kodukorra artikli 113 alusel omal algatusel esitada. Seega ei ole vaja uurida küsimust, kas menetlusse astuja võib esitada vastuvõetamatuse vastuväite, mida ei ole esitanud pool, kelle nõudeid ta toetab.
- 124 Väite käesoleva osa vastuvõetavuse uurimiseks tuleb meenutada, et kodukorra artikli 44 lõike 1 punkti c kohaselt tuleb igas hagiavalduses märkida hagi ese ja ülevaade väidetest. Need peavad olema märgitud piisavalt selgelt ja täpselt, et kostja saaks ette valmistada kaitse ja Esimese Astme Kohus lahendada hagi vajadusel ilma täiendava informatsioonita (Esimese Astme Kohtu 18. septembri 1996. aasta otsus kohtuasjas T-387/94: Asia Motor France jt vs. komisjon, EKL 1996, lk II-961, punkt 106, Esimese Astme Kohtu 29. novembri 1993. aasta määrus kohtuasjas T-56/92: Koelman vs. komisjon, EKL 1993, lk II-1267, punkt 21).

- 125 Selles osas tuleb rõhutada, et ühenduse kohus lubab repliigis esitada väiteid, mis tegelikult üksnes laiendavad väidet, mis on varem otseselt või kaudselt esitatud menetlust algatavas hagiavalduses ning millel on selle varasema väitega tihe seos (eespool viidatud kohtuotsuse *Hanning vs. parlament* punkt 38 ja Euroopa Kohtu 19. mai 1983. aasta otsus kohtuasjas 306/81: *Verros vs. parlament*, EKL 1983, lk 1755, punkt 9).
- 126 Nii on see ka käesoleval juhul. Tuleb tõepoolest nentida, et hagejad viitasid oma hagiavalduses asutamislepingu artikli 90 lõikele 2. Näiteks kinnitasid nad seal, et „on [...] selge, et riigiabi eesmärkidest ei piisa, et õigustada selle abi andmist isegi ettevõtjale, kellele on usaldatud „üldist majandushuvi esindavate teenuste osutamine” (asutamislepingu artikli 90 lõige 2). Kuna hagejad väidavad, et uurida tuleb üksnes vaidlusaluse abi mõju, mitte eesmärki, leiab Esimese Astme Kohus lisaks, et nad väidavad vähemalt kaudselt, et La Poste’ile langev kohustus teenindada kogu riigi territooriumi ja osaleda asulaplaneerimises ei saa artikli 90 lõike 2 kohaselt õigustada vaidlusaluse maksusoodustuse andmist.
- 127 Asutamislepingu artiklid 90 ja 92 on tegelikult käesoleva asjaga tihedalt seotud, sest komisjon otsustas artikli 90 lõike 2 alusel, et ei loe kõnealust riiklikku meedet riigiabiks artikli 92 tähenduses.
- 128 Neil asjaoludel leiab Esimese Astme Kohus, et repliigis esitatud argumente asutamislepingu artikli 90 lõike 2 rikkumise kohta tuleb võtta lihtsalt varem esitatud ja asutamislepingu artikli 92 rikkumist puudutava väite laiendusena. Tegelikult on tegemist ühe väitega, mis koosneb kahest eraldi osast. Seega leiab Esimese Astme Kohus, et repliigis esitatud argumendid asutamislepingu artikli 90 lõike 2 rikkumise kohta ei välju hagiavalduses piiritletud vaidluse eseme raamest.
- 129 Järelikult on väite esimene pool vastuvõetav.

Väite põhjendus

– Poolte argumendid

- 130 Hagejad väidavad väite esimeses osas, et asutamislepingu artikli 90 lõikes 2 sätestatud erand ei takista kohaldamast asutamislepingu artikli 92 lõikes 1 sätestatud riigiabi keelu põhimõtet.
- 131 Asutamislepingu artikli 90 lõikes 2 sätestatakse erand konkurentsieeskirjade kohaldamisest. Järelikult tuleks seda tõlgendada kitsalt. Abi andmist võib jätkata ainult siis, kui selle ärajätmine takistaks avaliku teenuse osutamist. Selle kohta kinnitavad hagejad, et vastupidi sellele, mida menetlusse astunud mõista annavad, on La Poste’i ainsad avaliku teenuse osutamise ülesanded 1990. aasta seaduse artikli 2 kohaselt esiteks igasugune avaliku postiteenuse osutamine ning ajakirjanduse veo ja laialikande tagamine.
- 132 Hagejad väitsid istungi käigus, et asutamislepingu artikli 90 lõikes 2 sätestatud erandi kohaldamiseks peavad olema täidetud kolm tingimust. Esiteks peab kõnealune abi olema avaliku teenuse osutamiseks vajalik. Teiseks peab abi olema asjakohane ja piirama konkurentsi nii vähe kui võimalik. Kolmandaks tuleb abi määrata avalike teenuste hulka kuuluvate tegevusalade jaoks ja seda ei tohi mingil juhul kasutada La Poste’i konkurentsile avatud tegevuse huvides.

- 133 Käesoleval juhul ei ole ükski neist kolmest tingimusest täidetud. Esiteks ei ole vaidlusalune maksusoodustus posti ja ajakirjanduse laialikande valdkonna avaliku teenuse osutamiseks vajalik. Teiseks ei ole 85% mahaarvamine kohalike maksude maksubaasist ka asulaplaneerimise soodustamiseks kõige parem meede, sest mahaarvamise tulemusel vähenevad tulud kohalikel omavalitsustel, kes peaksid asulaplaneerimispoliitikast potentsiaalselt kasu saama. Lisaks on asulaplaneerimise vajaduste täitmiseks ja La Poste'i maapiirkondades säilitamiseks olemas kohasemaid ja täpsemaid meetmeid. Tegelikult oleks 1982. aasta seaduse kohaselt saanud rajada La Poste'i toetava abisüsteemi, vältides samas diskrimineerivate ja konkurentsi piiravate maksumeetmete võtmist.
- 134 Mis puutub kolmandasse tingimusse, väidavad hagejad, et komisjon ei saanud otsuse tegemise ajal kontrollida, et La Poste'i konkurentsile avatud tegevust ei ristsubsideeritaks. Seoses sellega väidavad nad, et komisjoni kasutatav võrdlusmeetod, mis seisneb uurimises, kas La Poste'ile antava maksusoodustuse summa ületab avaliku teenusega seotud lisakulusid või mitte, on juba põhimõtteliselt vaieldav. Sellel argumendil on kaks põhilist aspekti.
- 135 Esiteks on igasuguse analüütilise arvepidamise puudumisel La Poste'is võimatu komisjoni kombel kinnitada, et kõnealune maksusoodustus korvab üksnes avaliku teenusega seotud lisakulusid. Soodustusega toetatakse äriühingut La Poste, s.t kõiki selle tegevusalasid, seega ka tema tegevust kindlustussektoris, mis on konkurentsieeskirjade vastane. Selles osas rõhutavad hagejad, et samadelt postkontoritelt ja töötajatelt eeldatakse korraga nii üldhuviteenuste kui ka konkurentsile avatud teenuste osutamist. Lisaks selgub kohtupraktikast, et abi, mida La Poste'i taolisele äriühingule antakse avaliku teenuse osutamisega seotud lisakulude korvamiseks, võimaldab tal vabastada muud ressursid oma konkurentsile avatud tegevuse jaoks või vähemalt soodustada sellise tegevuse arengut väiksemate kuludega (Euroopa Kohtu 21. märtsi 1991. aasta otsus kohtuasjas 303/88: Itaalia vs. komisjon, punkt 14).
- 136 Hagejad väidavad samast aspektist, et vaidlusalune abi ei olnud suunatud rangelt avalike teenuste hulka kuuluvatele tegevusaladele, nagu ühenduse õigus nõuab, sest 1990. aasta seaduse artikli 21 kohaselt hõlmab see 85%, mis arvatakse maha La Poste'i maksubaasist, kõiki La Poste'i kulusid ja kogu tema käivet, sh seda, mis tuleneb konkurentsile avatud tegevusest.
- 137 Teiseks on komisjoni võrreldud andmed tegelikult võrreldamatud, sest postkontorite alalhoidmine maapiirkondades ei ole seotud majandusliku tasuvusega, vaid vajadusega hoida maapiirkondades asulaplaneerimise raames alal „haldusbaasi”. Seega oleneb avaliku teenusega seotud kulu üksnes poliitilistest otsustest ja võrdub kuluga, mida kohalik omavalitsus on nõus selleks eraldama.
- 138 Mis puutub väite teise poolde, väidavad hagejad esmalt, et vaidlusalune maksusoodustus kujutab endast abi asutamislepingu artikli 92 tähenduses (Euroopa Kohtu 23. veebruari 1961. aasta otsus kohtuasjas 30/59: De Gezamenlijke Steenkolenmijnen in Limburg vs. Haute Autorité, EKL 1961, lk 1).
- 139 Et otsustada, kuidas seda asutamislepingu artikli 92 lõike 1 seisukohalt liigitada, tuleb hinnata üksnes abi mõju konkurentsile, mitte eesmärgi ega vormi. Abi ettenähtud eesmärgist ei piisa, et kuulutada artiklis 92 kehtestatud riigiabi keeld kohaldamatuks, sest Euroopa Kohus on varem otsustanud, et nimetatud artikkel teeb vahet „liikmesriigi meetmetel nende tagajärgedest, mitte nende põhjustest või eesmärkidest lähtuvalt” ja et

„seega ei piisa artiklis 92 sätestatud eeskirja kohaldamise tõkestamiseks sellest, kui vaidlusalune meede on fiskaalne või sotsiaalsete eesmärkidega” (Euroopa Kohtu 2. juuli 1974. aasta otsus kohtuasjas 173/73: Itaalia vs. komisjon, EKL 1974, lk 709, punkt 13). Sama kehtib abi kohta, mida antakse üldist majandushuvi esindavate teenuste osutamise kohustusega ettevõtjale. Selles osas viitavad hagejad lisaks komisjoni halduspraktikale ja Euroopa Kohtu 7. juuni 1988. aasta otsusele kohtuasjas 57/86: Kreeka vs. komisjon (EKL 1988, lk 2855).

- 140 Järelikult on ekslik, kui vaidlustatud otsuses õigustatakse La Poste'ile antavat maksusoodustust asjaoluga, et ta „on sunnitud teenindama kogu riigi territooriumi ja osalema asulaplaneerimises”.
- 141 Hagejad meenutavad, et nende arvates saab vaidlusalusest abist kasu ka tegevus, mida La Poste arendab kindlustussektoris (vt eespool punkti 135). Sama kehtiks ka väiksema maksusoodustuse puhul, sest selleks, et abi kuuluks asutamislepingu artikli 92 lõike 1 kohaldamisalasse, ei ole vaja tõendada, et see avaldab konkurentsile või liikmesriikidevahelisele kaubandusele „märkimisväärset” mõju (Euroopa Kohtu eespool viidatud otsus Belgia vs. komisjon ja 13. juuli 1988. aasta otsus kohtuasjas 102/87: Prantsusmaa vs. komisjon, EKL 1988, lk 4067). Ka kohtupraktikast nähtub, et kui riigi antav finantsabi tugevdab ettevõtja positsiooni ühendusesiseses kaubavahetuses võrreldes teiste, temaga konkureerivate ettevõtjatega, tuleb neid käsitada ettevõtjatena, keda see abi mõjutab (Euroopa Kohtu 17. septembri 1980. aasta otsus kohtuasjas 730/79: Philip Morris vs. komisjon, EKL 1980, lk 2671, punkt 11).
- 142 Viimaks lisasid hagejad, et nõudes Prantsuse võimudelt, et need „võtaksid meetmeid, et La Poste'i raamatupidamiskorraldus viidaks vastavusse ühenduse õigusnormidega, eriti mis puutub nende tegevusalade subsideerimata jätmisse, mis ei kuulu üldhuviülesannete hulka”, tunnistas komisjon esiteks, et arvepidamise puudulik läbipaistvus võib põhjustada konkurentsile avatud tegevuse ristsubsideerimist, ja teiseks, et ka selline tegevus võib La Poste'i avaliku teenuse rahastamisele kaasa aidata.
- 143 Komisjon toonitab esmalt, et välja arvatud asutamislepingu artikli 90 lõige 2, hõlmab artikkel 92 kõiki, nii eraõiguslikke kui ka avalik-õiguslikke ettevõtjaid ja kogu nende ettevõtjate toodangut (Euroopa Kohtu 22. märtsi 1977. aasta otsus kohtuasjas 78/76: Steinike & Weinlig, EKL 1977, lk 595, ja 15. märtsi 1994. aasta otsus kohtuasjas C-387/92: Banco Exterior de España, EKL 1994, lk I-877).
- 144 Ühtlasi väidab komisjon, et otsustuspädevus, mis talle artiklis 93 sätestatud menetluse raames kuulub, eeldab vältimatult suure kaalutusõiguse rakendamist. Hagejad ei ole aga näidanud, et ta oleks oma pädevuse piire ületanud.
- 145 Kuna La Poste'ile on usaldatud üldist majandushuvi esindava teenuse osutamine, tuleneb asutamislepingu artiklit 92 ja artikli 90 lõiget 2 käsitlevast kohtupraktikast, et tema käsutusse selle ülesande täitmise võimaldamiseks antud finantsvahendid ei kujuta endast asutamislepingu tähenduses riigiabi.
- 146 Jagades küll hagejate arvamust, et põhimõtteliselt peab meetme liigitamine artikli 92 seisukohalt olenema mõjust, mida see meede konkurentsile avaldab, leiab komisjon siiski, et ta on käesoleval juhul seda põhimõtet järginud.

- 147 Ta leidis, et La Poste'ile antava soodustuse kogusumma oli väiksem kui lisakulud, mida see avalike teenuste hulka kuuluvate tegevusalade raames kannab, nii et see soodustus ei anna tulemuseks ristsubsideerimist. Tal oli vaja üksnes kontrollida, ega La Poste'i konkurentsile avatud tegevust riigi ressursidest rahastata.
- 148 Selles kontekstis rõhutab komisjon, et avaliku teenusega seotud kogulisakulu arvatati välja nende kulude tegeliku summa alusel, lahutades nende lisakulude kogusummast osa, mida tuli lugeda La Poste'i konkurentsile avatud tegevusele kasulikku mõju avaldavaks.
- 149 Hagejate argument, mille kohaselt La Poste'ile antav 1,196 miljardi Prantsuse frangi suurune maksusoodustus toetab igasugust selle ettevõtja tegevust, ei ole asjakohane, sest avaliku teenusega seotud lisakulud kühndivad igal juhul suurema summani, käesoleval juhul 2,8 miljardi Prantsuse frangini.
- 150 Selle kohta, et hagejad vaidlustavad kasutatud võrdlusmeetodi põhimõtet ennast põhjusel, et puudub analüütiline arvepidamine, mis võimaldaks avaliku teenusega seotud tegevust ja konkurentsile avatud tegevust selgelt eristada, märgib komisjon, et asutamislepingu artiklid 92 ja 93 ei anna talle õigust kehtestada liikmesriikidele läbipaistva arvepidamise kohustust. Pealegi oli valitud meetod ainus mõistlik meetod, millega ta sai piisavalt kiiresti ja tollal kättesaadavate andmete alusel otsustada talle esitatud kaebuste üle.
- 151 Hagejate argumendile, mille kohaselt sõltuvad avaliku teenuse kulud poliitilistest otsustest, vastab komisjon, et kuna ühendus ei ole seda valdkonda ühtlustanud, ei tohi ega saa ta otsustada avaliku teenuse valdkonnas tehtud Prantsuse valitsuse poliitiliste otsuste õigsuse üle. Kui oletada, et Prantsuse võimud oleksid pidanud vajalikuks maapostkontorite arvu asulaplaneerimisega seotud põhjustel suurendada, oleksid nad komisjoni väitel võinud avalikku rahastamist nende lisakulude korvamiseks kohandada, ilma et see suurendamine jääks artikli 92 kohaldamisalasse.
- 152 Mis puutub hagejate väitesse, mille kohaselt on asulaplaneerimise vajaduste ja maapiirkondades postiteenuse säilitamise jaoks olemas kohasemaid ja täpsemaid meetmeid, vastab komisjon, et tema ülesanne ei ole otsustada selle üle, kuidas oleks avalikke teenuseid kõige parem rahastada, ega seeläbi pädevate liikmesriigi asutuste rolli üle võtta.
- 153 Komisjon vaidlustab väite, et tema üleskutse Prantsuse võimudele La Poste'i arvepidamist tulevikus läbipaistvamaks muuta lubaks järeldada, nagu tunnistaks ta ristsubsideerimise olemasolu.
- 154 Viimaks märgib komisjon, et viide eespool viidatud Euroopa Kohtu 21. märtsi 1991. aasta otsusele Itaalia vs. komisjon on asjakohatu, sest selles kohtuasjas ei pidanud abi saaja võtma avaliku teenuse osutamise kohustust, mida saaks avaliku rahastamisega korvata.
- 155 Prantsuse valitsuse väitel on kahtlemata vaja kaaluda mõju, mida abi võib konkurentsile avaldada, kuid kõige tähtsam on uurida selleandmise põhjuseid, seega eesmärki. Osutades eespool viidatud kohtuotsusele Corbeau (punkt 19), väidab Prantsuse valitsus, et kuna käesoleval juhul kontrollitakse, kas kõnealune riiklik meede on asutamislepingu artikli 90 lõike 2 kohaselt õigustatud, on seda olulisem teha kindlaks meetme eesmärk. Selle kohta märgib ta, et La Poste'ile langeb Prantsusmaa asulaplaneerimispoliitika raames avaliku teenuse osutamise kohustust.

- 156 Selles kontekstis tuleb komisjonil pärast kontrollimist, kas meetme eesmärk vastab artikli 90 lõikes 2 käsitletud eesmärkidele, uurida selle mõju, veendumaks, et meede on kõnealuse üldhuviülesande täitmiseks kindlasti vajalik ja et selle võimalik mõju konkurentsile ei mõjuta kaubavahetuse arengut nii palju, et see oleks ühenduse huvide vastu. Prantsuse valitsuse väitel hõlmas komisjoni lähenemine mõlemat küsimust.
- 157 Mis puutub analüüsimisse, kuidas vaidlusalune maksusoodustus konkurentsile mõjutab, väidab Prantsuse valitsus, et kui komisjon oli tuvastanud, et see soodustus on väiksem kui lisakulud, mille avaliku teenuse osutamise (näiteks kogu riigi territooriumil postkontorite tagamise) kohustus La Poste'ile kaasa toob, järeldas ta õigustatult, et sellise soodustuse andmisest ei tulene mingit riigi vahendite ülekandmist konkurentsile avatud tegevusse.
- 158 Viimaks märgib Prantsuse valitsus, et hagejad teevad arutlusvea, kui kinnitavad, et kõnealune maksusoodustus toetab kindlasti La Poste'i konkurentsile avatud tegevust, sest see tuleneb kogu tegevuse suhtes kehtivast soodustusest. Et maksusoodustuse summa on väiksem või sama suur kui kõikjal postiteenuse pakkumisest tulenevate lisakulude summa tegevuse puhul, mis konkurentsile alla ei kuulu, ei toeta see soodustus konkurentsile avatud tegevust, olenemata sellest, milline on soodustuse alus.
- 159 Menetlusse astunud La Poste ühineb põhiosas asutamislepingu artikli 90 lõike 2 kohaldamisega seotud komisjoni ja Prantsuse valitsuse argumentidega. Ta meenutab, et komisjon tuvastas, et vaidlusalune maksusoodustus ei ole suurem kui La Poste'ile asulaplaneerimise raames antud ülesandest tulenev koormus.
- 160 Seda tehes kohaldas komisjon konkurentsieeskirju õigesti. „Asulaplaneerimise” mõiste ei ole muuseas ühenduse õigusele tundmatu, sest asutamislepingu artikli 92 lõikes 3 on täpsustatud, et ühisturuga kokkusobivaks võib pidada abi majandusarengu edendamiseks niisugustes piirkondades, kus elatustase on erakordselt madal või kus valitseb tõsine tööpuudus, või abi teatud majandustegevuse või teatud majanduspiirkondade arengu soodustamiseks.
- 161 Mis puutub sellesse, et talle võimaldatakse maksuvabastust, peab La Poste vajalikuks rõhutada, et enne 1990. aastat allus ta riigihalduse maksukorrale. Järelikult oli 1990. aasta seaduse tulemus vastupidi hagejate väidetele tegelikult see, et ta hakkas põhiosas alluma üldisele maksukorrale.
- 162 Viimaks rõhutab La Poste, et hagejad tunnistasid, et teatavate eeliste – finantsabina või mitte – saamine on täiesti mõeldav, kui need on rangelt suunatud avaliku teenusega seotud tegevusele. Selle kohta väidab La Poste, et komisjon lükkas hagejate kaebuse tagasi just siis, kui oli tuvastatud, et talle antud maksuvabastus korvab tema avaliku teenuse osutamise kohustustest põhjustatud lisakulud.

– Esimese Astme Kohtu hinnang

- 163 Käesoleva väite raames tuleb Esimese Astme Kohtul uurida hagejate esitatud etteheiteid, mis puudutavad esiteks seda, kui põhjendatud on komisjoni seisukoht, et asutamislepingu artikli 90 lõike 2 kohaselt ei kujuta vaidlusalune La Poste'ile antud maksusoodustus endast asutamislepingu artikli 92 lõike 1 tähenduses riigiabi, kuna selle soodustuse summa jääb väiksemaks kui avaliku teenusega seotud lisakulud; teiseks küsimust, kas abi on La Poste'ile antud eriülesannete täitmiseks vajalik; ning kolmandaks küsimust, kas

tuginedes asjaolule, et maksusoodustuse summa on väiksem kui avaliku teenusega seotud lisakulud, sai komisjon õigustatult arvata, et ei ole põhjust järeldada, nagu oleks riigi ressursse La Poste'i konkurentsile avatud tegevusse üle kantud.

- 164 Asutamislepingu artikli 92 lõikes 1 on sätestatud: „Kui käesolevas lepingus ei ole sätestatud teisiti, on igasugune liikmesriigi poolt või riigi ressurssidest ükskõik missugusel kujul antav abi, mis kahjustab või ähvardab kahjustada konkurentsi, soodustades teatud ettevõtjaid või teatud kaupade tootmist, ühisturuga kokkusobimatu niivõrd, kuivõrd see kahjustab liikmesriikidevahelist kaubandust.”
- 165 Asutamislepingu artiklist 90 nähtub, et välja arvatud asutamislepingu artikli 90 lõige 2, hõlmab artikkel 92 kõiki, nii eraõiguslikke kui ka avalik-õiguslikke ettevõtjaid ja kogu nende ettevõtjate (eespool viidatud kohtuotsuse Steinike & Weinlig punkt 18). Komisjoni pädevus hinnata asutamislepingu artikli 93 alusel abi kokkusobivust asutamislepinguga laieneb seega ka riigiabile, mida antakse artikli 90 lõikes 2 käsitletud ettevõtjatele, eriti sellistele, kellele liikmesriigid on usaldanud üldist majandushuvi esindavate teenuste osutamise (eespool viidatud kohtuotsuse Banco Exterior de España punkt 17). Lisaks tuleb meenutada, et konkurentsieeskirjad kehtivad ka postisektoris (Euroopa Kohtu 12. veebruari 1992. aasta otsus liidetud kohtuasjades C-48/90 ja C-66/90: Madalmaad jt vs. komisjon, EKL 1992, lk I-565, ja eespool viidatud kohtuotsus Corbeau).
- 166 Nagu eespool punktis 114 juba sedastati, ei ole keegi vaidlustanud, et La Poste'ile antav maksusoodustus oli 1994. aastal 1,196 miljardit Prantsuse franki.
- 167 See maksusoodustus kujutab endast põhimõtteliselt riigiabi artikli 92 lõike 1 tähenduses, sest see asetab La Poste'i teiste maksukohustuslastega, sh ettevõtjatega hagejate näol võrreldes soodsamasse rahalisse olukorda, kuigi kõnealused meetmed ei hõlma riigi ressursside tegelikku ülekandmist (eespool viidatud kohtuotsuse Banco Exterior de España punkt 14).
- 168 Väljakujunenud kohtupraktika kohaselt hõlmab abi mõiste asutamislepingu artikli 92 lõike 1 tähenduses ametiasutuste antavaid eeliseid, mis vähendavad mingil viisil kulusid, mis tavaolukorras koormaksid äriühingu eelarvet (Euroopa Kohtu 26. septembri 1996. aasta otsus kohtuasjas C-241/94: Prantsusmaa vs. komisjon, EKL 1996, lk I-4551, punkt 34; 11. juuli 1996. aasta otsus kohtuasjas C-39/94: SFEI jt, EKL 1996, lk I-3547, punkt 58, ja eespool viidatud kohtuotsuse Banco Exterior de España punkt 13).
- 169 Kui abi võib mõjutada liikmesriikidevahelist kaubavahetust ja kahjustada konkurentsi, on ta ühisturuga kokkusobimatu, välja arvatud asutamislepingus sätestatud erandite korral (eespool viidatud kohtuotsuse Banco Exterior de España punkt 15).
- 170 Abi puhul, mida antakse üldist majandushuvi esindava teenuse osutamise ülesandega ettevõtjale (vt eespool punkte 66–72), on asutamislepingu artikli 90 lõikes 2 selline erand sätestatud.
- 171 Asutamislepingu artikli 90 lõikes 2 on sätestatud: „Ettevõtjad, kellele on antud üldist majandushuvi esindavate teenuste osutamine või kes on fiskaalmonopolid, alluvad käesoleva lepingu eeskirjadele, eriti konkurentsieeskirjadele niivõrd, kuivõrd nimetatud eeskirjade kohaldamine juriidiliselt ega faktiliselt ei takista nendele määratud eriülesannete täitmist.”

- 172 Sellest sõnastusest, eriti väljendist „kuivõrd nimetatud eeskirjade [käesoleval juhul asutamislepingu artikli 92] kohaldamine [...] ei takista [...] eriülesannete täitmist” nähtub, et juhul kui on võimalik tugineda artikli 90 lõikele 2, võib artikli 92 lõike 1 kohaldamisalasse kuuluvat riiklikku meetet lugeda siiski ühisturuga kokkusobivaks (eespool viidatud kohtuotsuse Banco Exterior de España punktid 14 ja 15 ning ka kohtujurist Lenzi ettepanek, mille ta tegi samas kohtuasjas, EKL 1994, lk I-879, punkt 66). Kuigi viimatimainitud sätte tähenduses on ikka tegemist riigiabiga, võib sellisel juhul konkurentsieeskirjade mõju siiski piirata (Euroopa Kohtu 11. aprilli 1989. aasta otsus kohtuasjas 66/86: Ahmed Saeed Flugreisen jt, EKL 1989, lk 803, punkt 56), nii et uue abi rakendamise keelu, mis tuleneb artikli 92 ja artikli 93 lõigete 2 ja 3 koosmõjust, võib lugeda kohaldamatuks.
- 173 Et asutamislepingu artikli 90 lõikes 2 on sätestatud erand, tuleb seda tõlgendada kitsalt. Nii ei piisa selleks, et asutamislepingu eeskirjade kohaldamisest saaks teha kõnealusel sättes ette nähtud erandi, üksnes asjaolust, et riigivõimud oleksid asjaomasele ettevõtjale usaldanud üldist majandushuvi pakkuvate teenuste osutamise, vaid vaja on ka seda, et asutamislepingu eeskirjade kohaldamine takistaks sellele ettevõtjale määratud eriülesannete täitmist, ja et see ei oleks vastuolus ühenduse huvidega (Euroopa Kohtu 10. detsembri 1991. aasta otsus kohtuasjas C-179/90: Merci convenzionali porto di Genova, EKL 1991, lk I-5889, punkt 26).
- 174 Et uurida, kas ühenduse õigus keelab liikmesriigil anda riigiabi, korvamaks asutamislepingu artikli 90 lõike 2 tähenduses üldist majandushuvi esindava teenuse osutamise ülesandega ettevõtja lisakulusid, mis tulenevad talle usaldatud eriülesande täitmisest, tuleb meenutada kohtupraktikat, mis käsitleb asutamislepingu artiklite 85 ja 86 ning artikli 90 lõike 2 kohaldamist nende koosmõjus.
- 175 Euroopa Kohus tunnistas oma 27. aprilli 1994. aasta otsuses kohtuasjas C-393/92: Almelo jt (EKL 1994, lk I-1477, punkt 46), et teiste ettevõtjate poolse konkurentsi piiramist võib artikli 90 lõike 2 alusel lubada, kui need piirangud osutuvad vajalikuks ettevõtja üldhuviülesande täitmisel. Selles osas sedastas Euroopa Kohus nimelt, et „tuleb arvesse võtta majanduslikke tingimusi, milles ettevõtja tegutseb, eriti kulusid, mida tal tuleb kanda ja õiguslikku regulatsiooni – just tema tegutsemisvaldkonnas” (punkt 49). Selles kohtuasjas leidis Euroopa Kohus, et antud juhul väljub ainuostuõigusklauseli kohaldamine artiklites 85 ja 86 sätestatud keeldude kohaldamisalast, sest selles klauslis sisalduv konkurentsipiirang on vajalik, et kõnealune ettevõtja saaks oma üldhuviülesannet täita.
- 176 Samamoodi leidis Euroopa Kohus oma eespool viidatud kohtuotsuses Corbeau, et Régie des postes belge'ile posti kogumise, veo ja laialikande ainuõiguse andmine, mis võib kaasa tuua konkurentsipiiranguid, võib olla õigustatud, kui need piirangud on vajalikud selleks, et ettevõtja saaks talle usaldatud eriülesannet täita.
- 177 Viimatimainitud kohtuasjas uuris Euroopa Kohus, kas konkurentsi välistamine oli vajalik, et ainuõiguse omanik saaks tegutseda majanduslikult vastuvõetavates tingimustes. Ta leidis, et selleks tuleb „lähtuda eeldusest, et [...] majandusliku tasakaalu tingimustes teenuste osutamise kohustus eeldab seda, et tasuvad ja vähemtasuvad tegevusvaldkonnad saaksid üksteist tasakaalustada” (punkt 17). Euroopa Kohtu arvates on see võimalik üksnes juhul, kui majanduslikult tasuvates valdkondades on eraettevõtjate poolset konkurentsi lubatud piirata (punktid 17 ja 18).

- 178 Esimese Astme Kohus leiab, et selle artiklite 85 ja 86 kohaldamist käsitleva kohtupraktika saab *mutatis mutandis* üle kanda riigiabi valdkonda, nii et riigiabi andmine võib asutamislepingu artikli 90 lõike 2 alusel asutamislepingu artikli 92 kohaldamisalast välja langeda, kui kõnealuse abi eesmärk on üksnes korvata üldist majandushuvi esindava teenuse osutamise kohustusega ettevõtja eriülesande täitmisest põhjustatud lisakulusid ning kui abi andmine on vajalik, et nimetatud ettevõtja saaks oma avaliku teenuse osutamise kohustust täita majandusliku tasakaalu tingimustes (eespool viidatud kohtuotsuse Corbeau punktid 17–19). Abi vajalikkuse hindamiseks tuleb hinnata üldiselt majandustingimusi, milles kõnealune ettevõtja tegeleb talle eraldatud sektoris, võtmata arvesse võimalikku kasu, mida ta võib saada konkurentsile avatud sektoritest.
- 179 Selles osas nähtub kohtutoimiku dokumentidest ja Esimese Astme Kohtus esitatud kohtukõnedest, et La Poste oli kolme esimese aasta jooksul pärast 1990. aasta seaduse vastuvõtmist *grosso modo* finantstasakaalus ainult pärast maksude maksmist, s.t võttes arvesse vaidlusalust maksusoodustust.
- 180 Neil asjaoludel leiab Esimese Astme Kohus, et kuigi nende majandusaastate tulemused hõlmavad kõiki selle äriühingu tegevusalasid, sest puudub analüütiline arvepidamine, mis võimaldaks La Poste'i eri tegevusalasid eristada, oli komisjonil õigus oma kaalutusõiguse piiresse jäädes järeldada, et käesoleval juhul ei välju vaidlusalune maksusoodustus La Poste'ile antud üldhuviülesannete (nimelt maapiirkondades postiteenuse jätkuva pakkumise kohustuse) täitmise tagamiseks vajaliku piirest, sest võib oletada, et sellest tulenevad lisakulud vastavad La Poste'i samaväärsele kahjumile. Seega ei tohiks nimetatud lisakuludest väiksema riigiabi andmine muuta käesoleval juhul asutamislepingu artikli 90 lõiget 2 kohaldamatuks ega seega kujutada endast selle asutamislepingu artikli 92 rikkumist.
- 181 Lisaks nendib Esimese Astme Kohus seda, et hagejad ei ole esitanud andmeid, mis kinnitaksid nende väidet, et vaidlusalust abi ei ole La Poste'i avaliku teenuse osutamise kohustuse täitmiseks vaja. Seega tuleb vaidlusaluse abi vajalikkust puudutav etteheide kõrvale jätta.
- 182 Järgmiseks tuleb uurida hagejate etteheiteid, mis puudutavad komisjoni kasutatud meetodi sobimatust. Nende väitel on analüütilise arvepidamise puudumisel La Poste'is võimatu kinnitada, et vaidlusaluse maksusoodustusega ei toetata ühenduse õiguse vastastelt konkurentsile avatud tegevust.
- 183 Seega tuleb Esimese Astme Kohtul uurida, kas võrdlusmeetod, millega hinnati riigiabi summat (ehk 1,196 miljardit Prantsuse franki) võrdluses La Poste'i lisakulude summaga (ehk 1,32 miljardi Prantsuse frangiga – minimaalse hinnangu kohaselt, vt eespool punkte 105 ja 106), sobib selleks, et õigustatult veenduda, et kõnealuse abi andmine ei too kaasa La Poste'i konkurentsile avatud tegevuse ristsubsideerimist. Nagu komisjon vaidlustatud otsuses õigustatult märkis, nõuab ühenduse õigus, et riigiabiga ei toetataks avalik-õigusliku ettevõtja konkurentsile avatud tegevust.
- 184 Selles osas nendib Esimese Astme Kohus, et kohtutoimikust nähtub, et vaidlustatud otsuse vastuvõtmise ajal ei pidanud La Poste oma siseraamatupidamises eraldi arvet talle eraldatud sektorisse kuuluvate teenuste ja muudesse sektoritesse kuuluvate teenuste üle. Just seetõttu arvutati vaidlustatud otsuses avaliku teenusega seotud lisakulud välja kogu postitegevuse pealt (vt eespool punkti 105).

- 185 On vaieldamatu, et kui La Poste'il oluks tollal selline analüütiline arvepidamine, oleks komisjon võinud ristsubsideerimise puudumises kindlamalt veenduda.
- 186 Siiski nendib Esimese Astme Kohus esmalt, et ühenduse õigusloomeorganid ei ole tänini võtnud vastu õigusnorme, mis näeksid ette analüütilise arvepidamise süsteemi rajamise avaliku teenuse osutamise ülesandega ettevõtjate jaoks, kes sellest hoolimata tegutsevad ka konkurentsile avatud sektorites.
- 187 Teiseks eeldab konkurentsieeskirjade konkreetne rakendamine sellisel juhul nagu käesolev asi tingimata keeruliste majanduslike ja õiguslike hinnangute andmist, mida tuleb teha kogu ühenduse kontekstis (vt näiteks Euroopa Kohtu eespool viidatud 21. märtsi 1991. aasta otsuse Itaalia vs. komisjon punkti 34). Järelikult tuleb komisjonile jätta teatav kaalutlusruum, leidmaks kõige sobivama meetodi, mille abil kontrollida, et konkurentsile avatud tegevust ei ristsubsideeritaks.
- 188 Kuigi on tõsi, et riigiabi andmine ettevõtjale võib võimaldada sellel vabastada muud ressursid muu tegevuse jaoks (eespool viidatud 21. märtsi 1991. aasta otsus Itaalia vs. komisjon), leiab Esimese Astme Kohus siiski, et asutamislepingu artikli 90 lõikes 2 käsitletud ettevõtjale antava abi puhul on ristsubsideerimise võimalus välistatud, kui kõnealuse abi summa jääb väiksemaks kui lisakulud, mida põhjustab selle sätte tähenduses eriülesannete täitmine.
- 189 Lisaks, nagu eespool punktis 178 sedastati, ei keela ühenduse õigus liikmesriigil anda riigiabi ettevõtjale, kellele on usaldatud üldist majandushuvi esindava teenuse osutamine, korvamaks talle usaldatud eriülesande täitmisest tulenevaid lisakulusid, kui abi andmine osutub vajalikuks, et nimetatud ettevõtja saaks oma avaliku teenuse osutamise kohustust täita majandusliku tasakaalu tingimustes. Järelikult, vältimaks asutamislepingu artikli 90 lõike 2 mõju kaotamist, tuleb tunnistada, et komisjoni kasutatud võrdlusmeetod oli käesoleval juhul sobiv, et õigustatult veenduda, et riigiabi ei too kaasa ühenduse õiguse vastast ristsubsideerimist.
- 190 Selles osas tuleb rõhutada, et hagejad ei ole püüdnud tõendada alternatiivse ja sobivama meetodi olemasolu, millega kontrollida tollal kättesaadaval olnud andmete alusel ja ühenduse õiguse hetkeseisu arvesse võttes, kas La Poste'ile antud maksusoodustus toetab konkurentsile avatud tegevust. Samuti ei ole nad esitanud andmeid, mis näitaksid, et komisjon oleks väljunud talle selles valdkonnas kuuluvast kaalutlusruumist.
- 191 Mis puutub hagejate etteheitesse vaidlusaluse maksusoodustuse maksubaasi kohta, siis see on asjakohatu, sest hagejad ei vaidlusta summat, mida see maksusoodustus endast kujutab.
- 192 Mis puutub hagejate argumentidesse, mille kohaselt on avaliku teenuse kulud nii suured, kui avalik võim otsustab selleks eraldada, ja et üldse oluks eelistatav kohaldada 1982. aasta seadust, piisab, kui märkida, et nagu eespool punktis 108 tõdeti, ei ole komisjonil ühenduse vastava valdkonna õigusnormide puudumise tõttu õigust otsustada avalik-õiguslikule ettevõtjale usaldatud üldhuviteenuste korralduse ega ulatuse üle ega liikmesriigi võimude poolt selle kohta tehtud poliitiliste otsuste asjakohasuse üle, kui kõnealuse abiga ei toetata konkurentsile avatud tegevust ja kui antav abi ei välju asjaomasele ettevõtjale usaldatud eriülesande täitmiseks vajaliku piirest.
- 193 Lisaks leiab Esimese Astme Kohus, et vastupidi hagejate väidetule ei saa komisjoni üleskutsesest Prantsuse valitsusele, et see La Poste'i arvepidamist tulevikus paremaks

muudaks, järeldada, nagu oleks ta vaidlustatud otsuse vastuvõtmise ajal tunnistanud ristsubsideerimise olemasolu. Nii või teisiti, isegi kui La Poste'i arvepidamise korraldust võib tulevikus eri kulude määramise läbipaistvuse huvides parandada, leidis komisjon tollal kättesaadavate andmete alusel õigustatult, nagu eespool punktides 183–189 juba otsustati, et vaidlusalune maksusoodustus ei põhjusta ristsubsideerimise ohtu.

- 194 Kõigest eelnevast nähtub, et väite esimene osa tuleb tagasi lükata.
- 195 Väite teise osa kohta, mis puudutab asutamislepingu artikli 92 rikkumist, vastab tõele hagejate seisukoht, et see, kuidas riiklikku meetet asutamislepingu artikli 92 alusel liigitatakse, peab põhinema selle meetme mõjul konkurentsile – Euroopa Kohus on sedastanud, et artikkel 92 ei tee antaval abil vahet selle põhjuste või eesmärkide alusel, vaid see määratletakse kindlaks tagajärgedest lähtuvalt (eespool viidatud 2. juuli 1974. aasta otsuse Itaalia vs. komisjon punkt 27).
- 196 Esimese Astme Kohus leiab, et käesoleval juhul on seda põhimõtet korrektselt järgitud. Nagu komisjon õigustatult väitis, ei piirdunud ta selle välistamisel, et tegemist võiks olla abiga asutamislepingu artikli 92 tähenduses, kõigest vaidlusaluse maksusoodustuse eesmärgi arvessevõtmisega. Vastupidi, ta kontrollis, kas maksusoodustuse kogusumma on väiksem kui avalike teenuste hulka kuuluvast tegevusest tulenevad lisakulud, nii et see soodustus ei saaks anda tulemuseks konkurentsile avatud tegevuse ristsubsideerimist.
- 197 Eelnevast järeldub, et ei saa toetada ka väite teist poolt, mis puudutab asutamislepingu artiklit 92.
- 198 Seetõttu tuleb tagasi lükata väide, mis puudutab asutamislepingu artikli 90 lõike 2 ja artikli 92 rikkumist.
- 199 Kuigi komisjon arvas vaidlustatud otsuses vastupidi eespool punktides 167–172 otsustatule, et asutamislepingu artikli 90 lõike 2 kohaselt ei kujuta kõnealune riiklik meede endast riigiabi asutamislepingu artikli 92 lõike 1 tähenduses, leiab Esimese Astme Kohus, et selline hinnang, mis ei avalda mingit mõju kõnealuse abi uurimise tulemusele, ei saa see põhjustada vaidlustatud otsuse tühistamist (vt selle kohta Esimese Astme Kohtu 5. juuni 1996. aasta otsust kohtuasjas T-75/95: Günzler Aluminium vs. komisjon, EKL 1996, lk II-497, punkt 55).
- 200 Et ühtegi hageja esitatud väidet ei saa toetada, tuleb hagi põhjendamatus tõttu rahuldamata jätta.

Kohtukulud

- 201 Kodukorra artikli 87 lõike 2 kohaselt on kohtuvaidluse kaotanud pool kohustatud hüvitama kohtukulud, kui vastaspool on seda nõudnud. Et hagejad on kohtuvaidluse kaotanud ning komisjon ja menetlusse astunud La Poste on kohtukulude hüvitamist nõudnud, tuleb kohtukulud mõista välja hagejatele.
- 202 Menetlusse astunud Prantsuse Vabariik kannab oma kohtukulud kodukorra artikli 87 lõike 4 esimese lõigu kohaselt siiski ise.

Esitatud põhjendustest lähtudes

ESIMESE ASTME KOHUS (kolmas koda laiendatud koosseisus)

otsustab:

- 1. Jätta hagi rahuldamata.**
- 2. Mõista kohtukulud, sh menetlusse astuja La Poste'i omad, välja hagejatelt.**
- 3. Jätta Prantsuse vabariigi kohtukulud tema enda kanda.**

Vesterdorf

Briët

Lindh

Potocki

Cooke

Kuulutatud avalikul kohtuistungil 27. veebruaril 1997. aastal Luxembourgis.

Kohtusekretär

Koja esimees

H. Jung

H. Vesterdorf